№№85–86
(2605–2606)

31 мая 2007 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная воля».
Кошт — свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Да ўвагі!

Хто не зрабіў перадаплату і хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Наведвайце сайт «Народнай волі»!

Паважаныя чытачы "Народнай волі"!
Знайсці нас у Інтэрнеце можна па адрасе **www.nv-online.info**
Там вы зможаце прачытаць артыкулы апошніх нумароў газеты і абмеркаваць іх, даведацца пра падзеі ў краіне і свеце на стужцы навін, напісаць электронны ліст у рэдакцыю.
Архіў газеты можна паглядзець па адрасе **http://nv.promedia.by**

САЛІДАРНАСЦЬ

Кожнае слова Насці — не толькі боль за Айчыну, але і любоў да яе

Мы, ветэраны вайны, прачыталі ў "Народнай волі" за 20 красавіка г.г. інтэрв'ю Насці Палажанка. Да глыбіні душы ўсхвалявала і ўзрушыла нас шчырая і адкрытая споведзь гэтай самаадданай дзяўчыны, дзе кожнае слова — не толькі боль за Айчыну, але і любоў да яе, і ўсё гэта прасякнута патрыятызмам, высакароднымі памкненнямі. Але ж чаму на гэтым высакародным шляху маладых столькі перашкод?

Шаснаццацігадовая беларуская дзяўчына Насця не марыць аб заморскіх краінах, а хоча жыць нармалёва ў сваёй. Яе мара — паступіць у беларускую навучальную ўстанову, стаць настаўніцай беларускай мовы і літаратуры. Гэта ж цудоўна! Такое імкненне можна толькі вітаць і падтрымліваць, а што атрымліваецца на справе? Мы не можам такое ўспрымаць без болю ў душы і маральнага пратэсту. Ці ж за гэта на палях бітвы з фашыстамі мы пралівалі сваю кроў і не шкадавалі самога жыцця?

Давайце ўсе разам зробім усё магчымае для таго, каб жыццё нашых нашчадкаў, нашай моладзі было людскім, а пакуль усё тое, пра што піша абураная Насця, не адпавядае крытэрыям простай чалавечай павагі і прыстойнасці.

Мы рашуча падтрымліваем такіх прадстаўнікоў беларускай моладзі, як Насця Палажанка, і настойліва патрабуем спынення супраць іх усялякага пераследу.

Мікалай БАЛІЦКІ,
Леанід ЗАКУРДАЕЎ,
Мікола МЕЛЬНІКАЎ,
удзельнікі Вялікай Айчыннай вайны.

Гродна.

СЛЫШАЛИ?

Лебедько предлагает референдум

Анатолий Лебедько намерен вынести на рассмотрение нового состава Политсовета Объединенных демократических сил предложение об инициировании общенационального референдума по трем вопросам. Это отношение к тотальной отмене социальных гарантий для разных категорий населения, к контрактной системе и строительству атомной электростанции в Беларуси.

"Лукашенко и его окружение утверждают, что в Беларуси супердемократия, и все решает народ. Самое время подтвердить это не словом, а делом", — считает руководитель ОГП. По его словам, если проблема касается миллионов людей, то и процедура ее решения должна учитывать позицию самих граждан Беларуси.

Анатолий Лебедько считает необходимым организовать открытую дискуссию по всем трем вопросам на белорусских телеканалах. Он отметил, что объединенные демократические силы готовы на экспертном уровне изложить свою позицию и свои аргументы, сообщает пресс-служба ОГП.

ВНИМАНИЕ!

Врачи предупреждают...

Чрезмерное использование кондиционеров в жару может быть вредно для здоровья. Такое мнение в беседе с корреспондентом БЕЛТА высказала заместитель начальника управления организации медицинской помощи Министерства здравоохранения Людмила Жилевич.

По ее словам, массовое использование кондиционеров стало одной из причин роста количества обращений граждан в поликлиники с простудными заболеваниями. Так, риск заболеть последними увеличивается, если организм человека постоянно подвергается резким перепадам температур между жарким воздухом на улице и прохладным в помещении.

Помимо этого, нередко белорусы пользуются уже устаревшими кондиционерами, в которых скапливается огромное количество микробов, способных вызвать инфекцию. *"Поэтому любители кондиционеров часто страдают респираторными заболеваниями, у них обостряются хронические болезни, особенно хронические тонзиллиты"*, — отметила Людмила Жилевич.

СПЕЦЫЯЛЬНЫ РЭПАРТАЖ

Гарачы Кангрэс

...Спякота. Нават спецслужбоўцы пахаваліся ў цянёк і здаецца, што ніякай цікавасці да Кангрэса дэмакратычных сіл у афіцыйнай улады няма. Вось толькі аграмадны аўтазак не схаваеш — па іроніі лёсу ён створаны на базе МАЗа, і Кангрэс праходзіць у Палацы культуры Мінскага аўтазавода. "Вам жа купілі аўтобусы з кандыцыянерамі, — шуткуюць дэлегаты Кангрэса з "экіпажам" аўтазака, — што ж вы тут парыцеся?" "Вам таксама аўтазакі спатрэбяцца", — чуецца ў адказ. "Вось так усё жыццё ў аўтазаку і праездзіце..."

Гарачыя дэбаты напярэдадні, гарачае надвор'е, гарачы амаль з першых хвілін Кангрэс.

Дзень першы

Яшчэ не былі сфарміраваны працоўныя органы форуму, як на трыбуну прарваўся Мікалай Статкевіч. *"Я два гады правёў у калоніі, таму маю права на дзве хвіліны"*, — патлумачыў Статкевіч. І запатрабаваў, каб адразу ж былі ўнесены змены ў прапанаваны парадак дня. *"Першым пытаннем павінна быць пытанне аб стратэгіі, бо што мы будзем рабіць, як і з кім — гэта галоўнае. Праект, які выносіцца на галасаванне, — гэта стратэгія страху і стомленасці. Мы прапануўваем альтэрнатыўны варыянт, стратэгію дзеяння, стратэгію, скіраваную на Еўропу, на ўступленне Беларусі ў Еўрасаюз"*.

У зале пачаўся мітынг — прадстаўнікі незарэгістраванай арганізацыі "Малады фронт" і іншыя прыхільнікі Аляксандра Мілінкевіча вітаюць Статкевіча, вітаюць Севярынца, выкрыкваюць "Мілінкевіч! Мілінкевіч!". Людзі не чуюць не толькі таго, хто выступае на трыбуне, але і адзін аднаго. На трыбуну выходзіць дэлегат сталага ўзросту і спрабуе нагадаць, што стратэгія ўжо адобрана большасцю галасоў на рэгіянальных сходах. Гаворыць ён па-беларуску, але "Малады фронт" скандзіруе: "Ганьба!", "Пенсія!.."

На трыбуну прарываецца Сяргей Калякін і заклікае прэзідыум і ахову выводзіць з залы тых, хто абражае дэлегатаў. Але і яму крычаць: "Ганьба! Ганьба!.."

За маёй спінай гвалт "Маладога фронту", справа ад мяне аж падскоквае ад выкрыкаў адзін з найбольш актыўных членаў штаба Мілінкевіча Алесь Юркоў, перада мной утрапёна скандзіруе кіраўнік віцебскага штаба адзінага кандыдата Хрыстафор Жаляпаў... *"Што гэта?"* — здзіўлена запытвае Зінаіда Ганчар, якая сядзіць побач. Адказваю: *"Гэта спроба сарваць Кангрэс"*.

Спроба не ўдалася. Справу ў свае рукі ўзяў вопытны Станіслаў Шушкевіч. Не хаваючы таго, што ён падтрымлівае Аляксандра Мілінкевіча, Шушкевіч усё ж такі спыніў гвалт, проста паставіўшы прапанову Статкевіча на галасаванне. Большасцю галасоў было вырашана, што спачатку трэба, каб лідэры прадаставілі справаздачы пра тое, як прайшла мінулая прэзідэнцкая выбарчая кампанія, і якія вывады зроблены з памылак і дасягненняў.

Аляксандр Мілінкевіч адразу назваў кампанію паспяховай, у першую чаргу таму, што было абуджана грамадства. Ён, праўда, прызнаў, што магло быць зроблена больш. *"Але ганьбіць тое, што зроблена, не варта"*, — лічыць Мілінкевіч. Ён фактычна заявіў, што адмаўляецца ад усіх папярэдніх дамоўленасцяў паміж лідэрамі і ад свайго подпісу пад пагадненнем аб тым, што ўсе прызнаюць выніку Кангрэса, якімі б яны ні былі. Мілінкевіч заявіў, што не будзе вылучацца на пасаду сустаршыні Палітсавета, паколькі лічыць такую форму кіравання апазіцыяй неэфектыўнай.

"У апазіцыі глыбокі крызіс, — канстатаваў Мілінкевіч. — *Змаганне за ўладу ў краіне падмянілі змаганнем за ўладу ў апазіцыі"*. Зразумела, што сябе самога былы адзіны кандыдат на ўвазе не меў. Ён за адзінага лідэра, ён за актыўныя дзеянні, ён стварае новы палітычны рух "За свабоду!". *"Ніхто не мае права вета на дзейнасць"*, — папярэдзіў Мілінкевіч усіх сваіх крытыкаў.

Сяргей Калякін трымаў справаздачу як кіраўнік перадвыбарнага штаба. На яго думку, таксама ўсё прайшло добра. Вось толькі высветлілася, што і не ставілася на мэту перамога Мілінкевіча на мінулых выбарах. *"Мы ставілі сваёй мэтай давесці вядомасць Мілінкевіча да 70—75%, а падтрымку — да 25—35%, і такая задача была выканана"*, — заявіў Калякін. Подпісаў за вылучэнне Мілінкевіча на пост прэзідэнта хацелі сабраць мільён, а сабралі 230 тысяч... Усе гады дабіваліся доступу да дзяржаўных СМІ, а праграмныя дакументы кандыдата ў гэтых самых СМІ не надрукавалі — не паспелі па тэрмінах... Адным словам, куды ўжо лепей.

У той жа час трэба адзначыць, што ўпершыню амаль усе выступы камуністаў былі на беларускай мове. Так што ў некаторым сэнсе кампанія была не безвыніковай.

Анатоль Лябедзька як старшыня Нацыянальнага камітэта, які выпрацоўваў усе праграмныя дакументы, нагадаў прысутным пра палітычнае пагадненне аб тым, што самыя спрэчныя пытанні аб лідэрстве і стратэгіі будуць вырашаны на рэгіянальных сходах. Сходы вызначаліся. Яны — за сустаршынства: пяць сустаршыняў — пяць накірункаў дзейнасці, і кожны з лідэраў адказны за свой; кожны будзе трымаць справаздачу за тое, што зроблена. Таму, на яго думку, папрокі ў безадказнасці не маюць пад сабой падстаў. Лябедзька заклікаў спыніць бессэнсоўную дыскусію і выказаў здзіўленне, чаму падчас ранішняга пасяджэння Аляксандр Мілінкевіч не спыніў недастойныя паводзіны сваіх прыхільнікаў.

(Працяг на 2-й стар.)

Фота Вадзіма ПЯСКОВА.

ЗА РЕШЕТКОЙ

О досрочном освобождении Николай Автухович не думает...

Почти половину срока провел за решеткой предприниматель из Волковыска Николай Автухович. Осужденный за неуплату налогов Автухович с самого начала заявлял, что его дело политическое, что власти не простили ему критики налоговых и правоохранительных органов.

До суда в знак протеста предприниматель голодал 70(!) дней. Автухович потерял 40 килограммов веса, его привезли в колонию в очень тяжелом состоянии.

Приговор суда был суров. Николая Автуховича признали виновным в уклонении от налогов и незаконной предпринимательской деятельности, в результате чего местный бюджет понес убытки в размере 1 миллиарда 92 миллионов белорусских рублей. Автуховича осудили на 3 с половиной года заключения с конфискацией имущества. В счет погашения ущерба было описано и арестовано его имущество.

— Это дело подорвало здоровье не только Николаю, — говорит лучший друг Автуховича Владимир Осипенко. — Его жена Елена до сих пор отказывается разговаривать с журналистами о муже. Она столько вынесла, от одних переживаний можно было заработать какие угодно болезни...

В эти выходные Елена была у мужа в колонии на долгосрочном свидании. Три дня они провели вместе. Лена говорит, что Николай чувствует себя гораздо лучше, поправился, выглядит хорошо. Дисциплинарных нарушений у него нет, тюремный режим он соблюдает. Все свободное время много читает, играет в шахматы.

— Жена, наверное, рассказала ему о том, что в стране выходят на волю политзаключенные. Как Николай отреагировал на эту новость, сам он не рассчитывает на условно-досрочное освобождение?

— Насколько я знаю, никаких заявлений о досрочном освобождении Николай не писал. Он не признал своей вины, всегда подчеркивал, что готов сидеть в тюрьме весь срок... Он уверен, что дело его будет пересмотрено. Если бы его изначально рассматривали по закону, то бизнес у Автуховича не отобрали бы, не лишали бы людей, которые у него работали, рабочих мест. Да и меру наказания в отношении Автуховича, как говорили его адвокаты, суд мог бы избрать иной. За неуплату налогов наказывают ограничением свободы, а Николая отправили за решетку. Кто выиграл от этого? Николай в тюрьме, люди вынуждены были скитаться в поисках работы, половина машин и сегодня стоит под забором, местный бюджет не получает налоги... Конечно, пока рано говорить о будущем, но думаю, Николай добьется пересмотрения своего уголовного дела и оправдания...

КОММЕНТАРИЙ ЮРИСТА

Надежда Станкевич, адвокат: *«Верховный суд ограничился отписками»*

— Решение суда мы обжаловали во всех вышестоящих инстанциях, — говорит Надежда Генриховна. — В том числе и в Верховном суде.

В Верховый суд мы направили две подробные и мотивированные надзорные жалобы. Одна наша жалоба уместилась на 17 страницах, вторая практически такая же по объему. А Верховный суд ограничился отписками. Ответы высшей судебной инстанции уместились в несколько абзацев и содержали общие фразы — "изложенные в приговоре выводы о виновности Автуховича являются правильными", и он должен отбывать наказание. Ни по одному из своих доводов я не получила ответа. Такой формальный подход меня очень огорчает.

Мой подзащитный имеет право в порядке надзора обратиться к председателю Верховного суда Валентину Сукало. Сейчас эту жалобу мы и готовим.

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

ОТОВСЮДУ

Дворцов захотелось

Очередной Ледовый дворец построят в Орше. Об этом заявил председатель Оршанского горисполкома Валерий Шабодалов на очередном совещании, посвященном подготовке "Дожинок-2008".

В совещании принимали участие руководители предприятий, организаций, городских служб. По словам Шабодалова, проект оршанского Ледового дворца сейчас только разрабатывается. Предполагается, что это будет многофункциональный зал на пять тысяч мест, в котором смогут проходить не только спортивные соревнования, но и концерты. Место для строительства Дворца выбрано на площадке за магазином "Раніца", недалеко от комплекса Курган. В 70-е годы в этом месте останавливались гастролирующие цирки-шапито и зверинцы, а в последние годы существования Советского Союза на этой площадке было задумано грандиозное строительство Дома культуры. Но потом СССР распался, Дом культуры построен не был, деньги, выделенные на строительство, ушли неизвестно куда.

Строительство Ледового дворца в Орше еще не началось, но, судя по сжатым срокам, его строительство будет напоминать строительство египетских пирамид.

Накормили карасей брагой?

Факт массовой гибели рыбы зарегистрирован в озере в деревне Пиревичи Жлобинского района.

Озеро в деревне Пиревичи — старейший искусственный водоем в Жлобинском районе (существует с 1900 года). Сообщение о том, что в озере наблюдается мор рыбы, поступило от местных жителей. Предполагается, что причиной мора стало попадание в воду извне продуктов органического происхождения, которые поглотили большой объем кислорода. На фоне жаркой погоды это спровоцировало гибель молодых карасей.

Рядом с озером расположен спиртзавод сельскохозяйственного предприятия "Пиревичи". Не исключено, что производственные отходы попали в водоем и привели к гибели рыбы, эта версия проверяется. Однако окончательные выводы о причине происшествия будут сделаны после получения результатов лабораторного исследования.

Вечна па-за законам

Чацвёртая спроба "Маладога фронту" зарэгістравацца скончылася няўдачай. Упраўленне юстыцыі Мінскага гарвыканкама яшчэ раз адмовіла маладзёжнаму грамадскаму аб'яднанню ў рэгістрацыі. Маладыя людзі маюць намер абскардзіць гэтае рашэнне.

Маладзёжная арганізацыя "Малады фронт" дэ-факта дзейнічае з 1996 года і за гэты час зрабіла чатыры спробы зарэгістравацца. Адпаведна чатыры разы маладыя людзі атрымлівалі адмовы. Прэс-сакратар незарэгістраванай арганізацыі Барыс Гарэцкі кажа, што спрэчныя пытанні, да ўсяго неістотныя, можна было б вырашыць у рабочым парадку.

Аднак афіцыйныя органы так не лічаць. *"На рэгістрацыю быў прадстаўлены пратакол устаноўчага сходу (вышэйшы орган) МГА "МФ", аднак у пункце 5.2. Статута ўказана, што вышэйшым органам "МФ" з'яўляецца Цэнтральная Рада. Акрамя гэтага, у пададзенай графічнай выяве арганізацыйнай структуры МГА "МФ" таксама ўказана, што вышэйшым органам з'яўляецца Цэнтральная Рада"*, — гаворыцца ў адмове на рэгістрацыю.

Хацелася б, канечне, каб такіх праколаў не было. Але нават калі маладыя людзі выправяць гэтую "неадпаведнасць" і пададуць дакументы на рэгістрацыю паўторна — я б даў стопрацэнтную гарантыю, што мінскія юрысты знойдуць іншыя падставы для адмовы.

"Маладафронтаўцы" лічаць адмову незаконнай. Старшыня Мінскай гарадской арганізацыі "Маладога фронту" Дзмітрый Федарук заяўляе, што *"мы будзем адстойваць права на рэгістрацыю да апошняга, таму пойдзем у вышэйшыя судовыя інстанцыі"*. *"Каб потым улада не распачынала новыя крымінальныя справы і не папракала нас, што мы не хочам жыць па законе. Мы пойдзем да канца"*, — адзначыў Федарук.

Глеб ХМЯЛЬНІЦКІ.

Народная Воля http://www.nv-online.info
31 МАЯ 2007 г.

«Выхаваўчыя гутаркі» са студэнтамі

Улады працягваюць ціск на маладзёжных актывістаў. Цяпер пад увагу праваахоўных органаў трапілі актывісты незарэгістраванай арганізацыі "Задзіночанне беларускіх студэнтаў". Каля двух дзесяткаў маладых людзей былі запрошаны ў пракуратуру Мінска. Сярод запрошаных Яўген Іванюк, Настасся Шамрэй, Алена Талапіла. У выніку "выхаваўчай гутаркі" студэнтам былі ўручаны афіцыйныя папярэджанні "Аб недапушчальнасці дзеянняў, накіраваных на незаконны ўдзел у дзейнасці ліквідаванай маладзёжнай арганізацыі "ЗБС".

Самі актывісты мяркуюць, што гэта спроба запалохаць моладзь у сувязі з пратэстнымі акцыямі супраць адмены льгот. Праваабаронцы адмаўляюцца даваць дакладныя прагнозы, бо, па іх словах, гэта можа быць як спроба запалохаць моладзь, так і пачатак новай крымінальнай справы супраць маладзёжных актывістаў.

Фота photo.bymedia.net

СПЕЦЫЯЛЬНЫ РЭПАРТАЖ

Гарачы Кангрэс

(Працяг. Пачатак на 1-й стар.)

Папракаў Мілінкевіча і старшыня Партыі БНФ Вінцук Вячорка. Як чалавеку, адказнаму за міжнародную дзейнасць адзінага кандыдата, Вячорку наогул няма ў чым апраўдвацца, — ні ў адным накірунку не было зроблена болей. Але старшыня Партыі БНФ прызнаў, што пад старшынствам Мілінкевіча Палітсавет фактычна спыніў сваю дзейнасць яшчэ летам мінулага года. І ўсё, што адбывалася ў апошні год, Вячорка назваў "працай раз'яднаных дэмакратычных сіл".

У Мілінкевіча не ўздрыгнуў ні адзін мускул. Ён у гэты час аб нечым перагаворваўся з жонкай — Інай Кулей. Сцішыўся і "Малады фронт" — хлопцаў і дзяўчат перасялілі на балкон, бо высветлілася, што яны не з'яўляюцца дэлегатамі Кангрэса і, як усе госці, не павінны знаходзіцца ў зале. Зрэшты, і справа ўжо ішла пад вечар...

Дзень другі

Народнага паэта Беларусі Ніла Гілевіча зала вітала стоячы. *"Галоўная стратэгія — дабіцца змены дыктатарскага, антыбеларускага, антынацыянальнага рэжыму. Гэтага вызначэння ў стратэгіі няма, але так абыходзіцца са сваім народам можа толькі антынародны рэжым... Я падзяляю думку, што нельга прызначыць лідэра. Палітычны дзеяч гэтую місію здабывае працай, сваёй дзейнасцю. Шлях не перакрыты нікому — толькі працуй".*

Так пачыналіся галоўныя дэбаты Кангрэса — па стратэгіі дзеянняў беларускіх дэмакратаў.

Думкі відавочна падзяліліся.

Павел Севярынец: *"Нам не трэба вызначацца з лідэрам. У нас ужо ёсць лідэр — і гэта Аляксандр Мілінкевіч. Праеўрапейскі шлях — вось выбар Беларусі".*

Анатоль Ляўковіч: *"Не патрэбна ніякая праеўрапейская стратэгія, нам патрэбна наша стратэгія, прабеларуская".*

Аляксей Янукевіч: *"Партыя БНФ падчас рэгіянальных сходаў выступала за адзінае лідэрства. Але як адказная палітычная структура дзеля адзінства дэмсіл мы далучаемся да меркавання большасці. Трэба служыць не лідэрам, а Беларусі...".*

Леў Марголін: *"Некаторым тут патрэбен скандал, піяр. Пад лозунгі аб адзінстве дзеля сваіх амбіцый гатовы разысціся ў розныя бакі".*

Аляксандр Бухвостаў: *"Я прапаноўваю работу Палітсавета прызнаць нездавальняючай. І калі работа прызнаецца нездавальняючай, той, хто кіраваў, павінен сысці".*

Віктар Карніенка: *"Без арганізацыйнай пабудовы нельга рэалізаваць любую стратэгію. Патрэбен лідэр".*

Ізноў Севярынец, ізноў Ляўковіч... Выступоўцы пайшлі па другім, трэцім крузе. Відавочна, што як ні стараліся прыйсці да Кангрэса з большменш узгодненай пазіцыяй — нічога не атрымалася.

Нарэшце надышоў і час галасаваць. Але тут высветлілася, што нехта скраў частку дэлегацкіх картак, якія даюць права на галасаванне. Акрамя таго, у зале з'явіліся людзі з карткамі ўзору 2005 года. У адказ мандатная камісія запатрабавала перарэгістрацыі дэлегатаў. Нягледзячы на свіст і выкрыкі, перарэгістрацыя пачынаецца.

У выніку былі пацверджаны паўнамоцтвы 611 дэлегатаў, кожнаму *"сапраўднаму"* наляпілі спецыяльную адзнаку, без якой наогул не пускалі ў залу.

Пачынаецца галасаванне. *"Хто за тое, каб была прынята стратэгія дзеянняў дэмакратычных сіл, прашу галасаваць",* — аб'яўляе з прэзідыума Аляксандр Дабравольскі. Цішыня неймаверная. Лес рук. Доўгі напружаны падлік. Хто-ніхто ўстаў, каб яго *"голас"* было лепей відаць.

Нарэшце старшыня падліковай камісіі Мікалай Пахабаў абвяшчае: 463 дэлегаты прагаласавалі "за". Сярод партыйцаў авацыя.

"Хто супраць?" — падае голас Аляксандр Дабравольскі.

Зноў цішыня, зноў падлік. Рук значна меней. *"Супраць 190",* — разгублена канстатуе Мікалай Пахабаў. Па зале проста нейкай жывой хваляй пракатваецца здзіўленне: прагаласаваўшых аказалася больш, чым дэлегатаў Кангрэса.

Хутка, аднак, высвятляецца і прычына: некаторыя з тых, хто не жадае змірыцца з тым, што апынуўся ў меншасці, галасавалі і *"за"*, і *"супраць"*. Каб атрымалася зусім абракадабра, каб зацягнуць час, каб, баючыся спазніцца на цягнікі, з залы сышлі людзі з рэгіёнаў, і каб не засталося кворуму... Што рабіць? Загучалі нават прапановы пры галасаванні адбіраць мандаты. Але дэлегаты не пагадзіліся з тым, каб быў адабраны іх галоўны дакумент. Нарэшце Аляксандр Дабравольскі проста заклікаў і Мілінкевіча, і яго "групу падтрымкі" да сумленнасці: *"Аляксандр Уладзіміравіч, мне тут падказалі, што і вы сам галасавалі і "за", і "супраць". Гэта непрыгожыя метады".*

Вырашыўшы сачыць адзін за адным, дэлегаты прыступілі да паўторнага галасавання. *"Казусаў"* больш не было. Пераважнай большасцю дэлегаты прагаласавалі за сустаршыства ў Палітсавеце і за стратэгію, прапанаваную аналітычнай групай Аб'яднаных дэмакратычных сіл. Мілінкевіч перастаў быць *"адзіным"* і быў відавочна разгублены.

Такім чынам

Аб'яднанымі дэмакратычнымі сіламі будзе кіраваць Палітсавет, у якога чатыры сустаршыні: **Вінцук ВЯЧОРКА, Сяргей КАЛЯКІН, Анатоль ЛЯБЕДЗЬКА і Анатоль ЛЯЎКОВІЧ** (усе спадзяюцца, што хутка выйдзе Аляксандр Казулін і зменіць Ляўковіча на гэтай пасадзе). Павінна было быць пяць сустаршыняў, але Аляксандр Мілінкевіч, як гаварылася вышэй, ад пасады адмовіўся. Ён заявіў, што будзе займацца стварэннем свайго руху "За свабоду!". У той жа час *"людзі ад Мілінкевіча"* на чале з Віктарам Карніенкам у Палітсавет увайшлі. Гэта, як падаецца, дае надзею, што развод, які адбыўся, не зусім канчатковы. Зрэшты, тым, што кааліцыі развальваюцца пасля выбараў, нікога не здзівіш — так было амаль паўсюль. Асабіста мяне здзівілі метады, якімі некаторыя спрабавалі захаваць статус-кво. Што-што, але да дэмакратыі яны не маюць аніякага дачынення.

Святлана КАЛІНКІНА.

ПРОИСШЕСТВИЕ

Вместо последнего звонка...

В последние дни учебного года в Толочинском районе ученики средней школы №1 оказались на больничной койке. Всего в больницу с диагнозом "дизентерия Зоннэ" оказались 44 человека.

Как выяснили эпидемиологи, источником инфекции стали двое сотрудников школы, у которых при обследовании было выявлено аналогичное заболевание. Причиной распространения болезни послужили несколько факторов, главные из которых — плохая обработка посуды в пищеблоке.

Среди пострадавших — учащиеся преимущественно начальных классов, несколько человек из 4—6-х классов и один 11-классник.

Игорь МОРОЗОВ.

ПРАБЛЕМА

Дэпутат Палаты прадстаўнікоў Міхаіл Паплаўскі звярнуўся да прэм'ер-міністра Сяргея Сідорскага з просьбай разгледзець магчымасць падвышэння пенсій для кіраўнікоў буйных прамысловых і сельскагаспадарчых прадпрыемстваў

"Калі гаварыць пра кадры і іх ролю, то гэта хрыбет нашай дзяржавы, — гаворыць Паплаўскі. — *З гэтых кіраўнікоў трэба не толькі жорстка патрабаваць, іх яшчэ і шанаваць трэба. Усе ведаюць, што сёння цяжка знайсці разумнага начальніка цэха, галоўнага спецыяліста, намесніка кіраўніка і кіраўніка. Таму што спагнанні з іх жорсткія, а сацыяльныя гарантыі для іх слабыя. Гендырэктар буйнога аб'яднання пры выхадзе на пенсію атрымлівае яе на ўзроўні, не вартым ягонага ўнёску ў развіццё эканомікі дзяржавы. Я прашу прыраўняць кіраўнікоў прадпрыемстваў па пенсійным забеспячэнні да дзяржслужачых".*

Нягледзячы на тое, што Паплаўскі звяртаўся да Сідорскага, адказ яму даслалі з Міністэрства труда і сацыяльнай абароны за подпісам міністра **Уладзіміра Патупчыка.** Міністр супраць таго, каб дырэктарскаму корпусу падвышалі пенсіі. Таму Міхаіл Паплаўскі падчас адказаў прадстаўнікоў урада на дэпутацкія пытанні напрамую звярнуўся са сваёй просьбай да віцэ-прэм'ера **Уладзіміра Сямашкі.**

— Я як былы дырэктар прадпрыемства таксама лічу, што абсалютна несправядліва гэта ў адносінах да дырэктарскага корпуса, — шчыра адказаў віцэ-прэм'ер. — *Бо працуючы па 12—16 гадзін у суткі, без выхадных і прахадных, па выхадзе на пенсію яны прыраўніваюцца да ўзроўню таго, хто сёння асабіліва не напружваецца, прыбірае, напрыклад, наша памяшканне. Гэта несправядліва і спараджае цэлы шэраг пытанняў, у тым ліку і карупцыйных.*

Сёння сапраўды цяжка знайсці дырэктара. Мы з вялікай цяжкасцю адшукалі дырэктара Беларускай нафтавай кампаніі. Гэта вельмі складана, бо дырэктар павінен быць і адукаваным, і кваліфікаваным, і сумленным. Яму прыходзіцца працаваць, як я ўжо казаў, па 16 гадзін у суткі, але сацыяльна ён амаль не абаронены. Людзі разумеюць гэта і таму не вельмі пагаджаюцца на такія адказныя пасады. У нас праблемы ў гэтым сэнсе па многіх прадпрыемствах, мы шукаем дырэктараў. Хаця я павінен адзначыць, што апошнім часам ёсць некаторыя зрухі. Так, для асобных прадпрыемстваў, дырэктараў, мы ўвялі каэфіцыент 4,5, і сёння такія дырэктары, як, напрыклад, на Беларускім металургічным заводзе, атрымліваюць сярэднямесячны заробак каля 3 тысяч долараў. Ну там, праўда, і па заводзе заробкі сёння прыкладна 1 мільён 180.

Але я цалкам падзяляю вашу заклапочанасць. Таму магу паабяцаць, што мы яшчэ раз сур'ёзна падумаем над гэтым пытаннем, і ў верасні мы вернемся да гэтага пытання.

ДАРЭЧЫ

Пад пільную ўвагу праваахоўных органаў трапіў дырэктар РУП "Мінск-Крышталь", які, як сказаў Уладзімір Сямашка, разліваў і прадаваў брэндзі як пяцізоркавы каньяк.

Праўда, распавесці нейкія падрабязнасці гэтай справы віцэ-прэм'ер адмовіўся.

Марына КОКТЫШ.

ДЫСКУСІЯ

Пад абцасам

чыноўнікаў апынуўся беларускі тэатр

Праблемы беларускага тэатра і нацыянальнай драматургіі цяпер падымае толькі незалежная "Народная воля" — дзяржаўныя СМІ на такую "крамольную" тэму "возникать" не адважваюцца.

Праўда, не ўсе публікацыі, на мой погляд, выходзяць аднолькава трапнымі. У апошнім выступе ("Народная воля" за 3 мая 2007 г.), дзе ў загаловак вынесены слушныя словы шаноўнага Валерыя Мазынскага **"Сённяшні беларускі тэатр нагадвае мне страуса, які на два метры засунуў галаву ў пясок, каб не бачыць, што дзеецца навокал..."** і стаіць рубрыка "Праблема!", у цэлым праблема глыбока не закранаецца. Асцярожненька і не надта ўцямна паразважаў на тэму **Аляксей Дударэў,** адораны ўладаю сваім Тэатрам Беларускай арміі, — дарэчы, не толькі драматург і дырэктар, а і старшыня Беларускага саюза тэатральных дзеячаў. Чарговы раз паабураўся малады **Андрэй Курэйчык,** які лічыць сябе беларускім драматургам, але піша далёкія ад беларускіх праблем п'есы на рускай мове і ставіць іх у блізкім і далёкім замежжы... Загадчык літаратурнай часткі тэатра імя Янкі Купалы **Лавінія Арэшка** пажаліўся на тое, што сучасныя п'есы беларускіх аўтараў цякуць у тэатр, на жаль, тонкай ручаінкай, ды яшчэ прызналася: маўляў, і тое, што прыплывае, *"не заслугоўвае, каб быць прачытаным".* Затое рэжысёр **Валерый Мазынскі,** якога ўлада, у адрозненне ад А.Дударава, пазбавіла створанага ім тэатра "Вольная сцэна", а сам тэатр ліквідавала, сказаў адкрыта тую праўду, якую нельга замоўчваць: *сённяшні беларускі тэатр баіцца чэсных, праўдзівых твораў пра сучаснасць.*

Сказана моцна. Але... хіба ў нас тэатральныя праблемы вырашае тэатр? І асацыятыўна бачыцца тут не галава страуса, а — азадак улады, які падмяў пад сябе ўсё і ўся. І ці варта ў такой сітуацыі сцвярджаць, нібыта беларуская драматургія і правалілася некуды ў прадонне разам з драматургамі?

Як літаратурны крытык і выкладчык беларускай літаратуры, у тым ліку і літаратуры для тэатра, бяру на сябе адказнасць запэўніць: **у нас заўсёды была і сёння ёсць годная драматургія! Чаго ў нас няма, дык гэта спрыяльнага стаўлення ўлады да развіцця нацыянальнай культуры, мовы, літаратуры.** З гэтай прычыны доўгімі гадамі не паўстае і нацыянальная рэжысура. Рэжысёры ў Беларусь завозяцца з Расіі, а выпускнікі нашай Акадэміі мастацтваў (раней Тэатральна-мастацкі інстытут) пасылаюцца хоць куды, толькі не ў свае тэатры.

Была некалі ў тэатрах беларуская драматургія — сацыяльна-праблемная, сатырычна-камедыйная. Праўда, часцей беларусы нярэдка смяяліся з сябе, ды толькі не ў сябе дома... З гэтай нагоды Андрэй Макаёнак аднойчы сказаў з горкай іроніяй: "Дзякуй Богу, што ў нас ёсць Масква!" У тым сэнсе, што калі ў Маскве ці дзе яшчэ на прасторах былога СССР беларускую п'есу паставяць, то тады ўжо і дома ёй можна будзе прарвацца-вырвацца ўсё з-пад таго ж тутэйшага ўладна-чыноўнага ўціску.

Не ў такім ўжо далёкім мінулым перакладзеныя з беларускай мовы на іншыя мовы п'есы Аркадзя Маўзона, Кастуся Губарэвіча, Андрэя Макаёнка, Мікалая Матукоўскага, Алеся Петрашкевіча, Анатоля Дзялендзіка, Аляксея Дударава былі ўганараваны апладысментамі гледачоў дзесяткаў тэатраў былога Саюза. Што да нас, беларусаў, то многіх спектакляў па беларускіх п'есах мы так і не пабачылі...

Пад тым жа ўціскам — ужо новай улады — сітуацыя ў Беларусі (і ці толькі ў тэатры?) значна пагоршылася. Пад прэсам агалцелай русіфікацыі беларуская мова выціснута з усіх сфер ужытку: у школах, ВНУ, навуцы, справаводстве, рэкламе і г.д. Занядбана сфера культуры, у тым ліку і тэатральная. Расійская "папса" запаланіла не толькі тэлебачанне, але і ўсю духоўную прастору краіны. Гістарычная памяць пад забаронай. Замбіраванне новай прыдуманай ідэалогіяй дасягнула памераў праграмных. Вуліцы ў сталіцы, гэта праўда, "зачищены" да бляску і "умиляют" прыезджых, ды турмы напіханыя пад завязку і прымаюць усё новых вальнадумцаў... Абывацелі розных катэгорый, у тым ліку тэатральнай і культурна-чыноўнай, запалоханы да крайнасці. Чаго вартыя падзеі толькі ў адным Нацыянальным акадэмічным драматычным тэатры імя М.Горкага: паводле палітычных матываў тут выставілі за дзверы маладога таленавітага акцёра і рэжысёра Паўла Харланчука (пра гэта з хваляваннем чытала нядаўна ў "Народнай волі"). Прэсінгаваныя "тутэйшыя" трымцяць ад страху і моляцца: "Как бы чего не вышло..."

Які б, здавалася, зараз тэатр? Якія нацыянальныя п'есы ва ўмовах унутранай эміграцыі і фактычнай акупацыі? Якія грамадзянскія парывы творцаў пад страхам турмы ці, у лепшым выпадку, біржы беспрацоўных?! Але па абавязку прафесіянала мушу параіць не спяшацца з высновамі, быццам усе нашы драматургі і раманісты крылы апусцілі і насы на квінту павесілі. Якраз у такія смутна-сумныя часы і нараджалася сапраўдная літаратура і літаратура для тэатра! Ну, хоць бы тыя ж "Тутэйшыя" Янкі Купалы, якія за апошнія дзесяцігоддзі не раз выводзіліся з рэпертуару Купалаўскага тэатра. Не разумеюць чыноўныя небаракі, што "Тутэйшыя" такія ж бессмяротныя, як і нашы прыўладныя Зносакі. А зараз, кажуць, дэкарацыі спектакля ў тым жа тэатры нібыта зноў вось-вось "разваляцца"...

Літаратары ў нас, на шчасце, не самыя слабыя і палахлівыя, хоць і на іх ціск ідзе — ого! Мноства пісьменнікаў — маладых, сярэдняга ўзросту і сталага веку, у тым ліку і драматургаў, з-за цэнзурных варункаў не маюць магчымасці надрукавацца ці паставіцца ў тэатрах. Але ж гэта зусім не азначае, што яны не працуюць. Працуюць — і плённа, актыўна, натхнёна, бо бачаць, што *"адбываецца навокал",* як Валерый Мазынскі кажа. Пішуць "пісакі" (так чынавенства іх называе) і на тэатры не аглядаюцца. Разумеюць: не заўліты і не рэжысёры нават вырашаюць, што ў тэатры мае быць пастаўлена, а што катэгарычна не можа.

У 2003 годзе, напрыклад, выйшаў з друку зборнік **"Сучасная беларуская драматургія. Традыцыі і наватарства".** І, скажу вам, там ёсць што пачытаць нават Лавініі Арэшка! Няхай бы "снизошла", хоць па доўгу службы, да **Уладзіміра Бутрамеева, Сяргея Кавалёва, Галіны Багданавай, Андрэя Карэліна, Людмілы Рублеўскай, Уладзіміра Сіўчыкава, Пятра Васючэнкі.** Варта прачытаць не толькі ўжо надрукаванае, а і новае, што за апошнія пяць гадоў яны ў шуфляду да часу склалі. Хаця б таго ж Пашу Пражко, што ў Маскве паставіўся. А чаму ў Тэатры Янкі Купалы не прывезлі? Андрэю Курэйчыку прапанавалі б заказ на нацыянальна-сацыяльную ці нацыянальна-філасофскую драму або беларускую прытчу. Ён жа ўмее гэта рабіць.

Не нясуць у тэатры сваіх п'ес ні маладыя, ні сталыя, ні старыя, бо тое, што пішацца імі сёння, відавочна, будзе адхілена ў міністэрствах і ўправах.

Складае ў шуфляду ці ў лепшым выпадку надрукуе ў газеце "Народная воля" або ў "Нашым слове" новую п'есу цяпер ужо наш старэйшы драматург Алесь Петрашкевіч: дзякуй Богу, насуперак гадам, мае добрую пісьменніцкую форму і зайздросны драматургічны плён. Калісьці многія яго драмы, трагедыі, сатырычныя камедыі ішлі ў святле рампаў у мностве тэатраў Расіі, саюзных і аўтаномных рэспублік, там паказваліся і па тэлевізіі.

Па тым, што чытала і чытаю ў рукапісах з-пад пяра Алеся Лявонавіча, магу сказаць з усёй упэўненасцю: ён — драматург не былы, а будучы. Яго п'есы вызначаюцца актуальнасцю, сацыяльным аптымізмам, бескампраміснай вастрынёй, глыбокім гістарызмам, нясцерпным болем за Айчыну, што аніяк не можа вырвацца з кола чужацкіх акупацый і інкарпарацый. Аўтар-даследчык свой багаты талент і працалюбнасць цалкам аддаў справе, якой служыць, — сучаснай беларускай драматургіі. Але ці часта мы бачым гэты плён зараз на сцэне? Акрамя п'ес, пастаўленых у розныя часы, у яго шмат ненадрукаваных. Пра выданне п'ес за свой кошт і размовы няма: пісьменнік жыве на жабрацкую пенсію, большая частка якой ідзе на лекі і камунальныя паслугі, а дзяржаўнага кошту яму сёння ўлада не дасць.

Сёння на аўтарскім стале Алеся Лявонавіча новыя драмы: **"Інтэлігенты"** — пра расколіну, што падзяліла нашых суайчыннікаў; **"Прагноз на паслязаўтра"** — прадбачанне, якое, на жаль, спраўдзілася, пакуль п'еса з 1994 года адлежвалася ў шуфлядзе; **"Памінкі-ўспамінкі"** — трагедыя апошняга жыхара вымерлай "неперспектыўнай" вёскі; **"Скрадзены крыж"** — пра крыж святой Еўфрасінні ў палоне рабаўнікоў ад расійскіх князёў і цароў да наркама Берыі і сакратара ЦК КПБ Панамарэнкі; **"Інтэрнацыянал па-беларуску"** — сатырычная камедыя, дзе паўстае беларус — нямы, глухі, затурканы, хоць усё разумее, а выказаць не можа (надрукавана сатыра ў часопісе "Тэрмапілы", Польшча, №3, 2000 г.).

Пра сатырычную камедыю **"Злыдзень"** варта распавесці асобна, бо яна выклікае асацыяцыі з мітуслівымі дзеяннямі ўладаў вакол Купалавых "Тутэйшых". Больш за трыццаць гадоў таму **Кандрат Крапіва,** які бласлаўляў многія п'есы Алеся Петрашкевіча ў жыццё, сказаў пра "Злыдня": *"З вашых п'ес, што я прачытаў, "Злыдзень" — найлепшая, але вам з ёю будзе цяжка. У нас, акрамя гледачоў, сатыру ніхто не любіць..."*

Аўтар, відаць, па наіўнасці спадзяваўся, што сатыру ўратуе ленінскі эпіграф пра тое, што *"если мы и погибнем, то от бюрократизма".* Адзін высокана-менклатурны партыйны функцыянер ці то з мэтай дапамагчы аўтару, ці то з ахвотай на яго данесці перадаў тэкст п'есы разам з эпіграфам-абярогам Пятру Машэраву. (Той прачытваў усе беларускія п'есы, што меліся быць пастаўлены ў тэатры.) Кандыдат у члены Палітбюро ЦК КПСС, першы сакратар ЦК КПБ П.М.Машэраў, азнаёміўшыся з п'есай, адразу ж паклікаў аўтара на дыванок. *"Читал вашего "Злыдня"... Ну что же... Хорошая тема, удачный сюжет, по языку неплохо. Пьеса с чертом — это хорошо..."* Доўгая паўза — і рэзкі ўсплёск суровасці ў голасе: *"Но!..* — зноў паўза, і катэгарычна, павышаным тонам: — *Но, если ваш "злыдзень" будет так активно действовать, мы коммунизма не построим никогда!.."*

Драматург успамінае, што пачутае не столькі яго напалохала, колькі здзівіла-азадачыла: "Як жа гэта я, такі дурны, ужо разумею, што мы камунізму не пабудуем ніколі, а ён, такі разумны, яшчэ не разумее гэтага?" Тым не менш п'есу з вёрсткі часопіса "Полымя" аўтару давялося зняць у парадку партыйнай дысцыпліны, а рукапіс кінуць у шуфляду, дзе п'еса праляжала да 1980-х гадоў, з кожным годам набіраючы актуальнасці, таму што недаразвіты сацыялізм як першая фаза камунізму набліжаўся да поўнага развалу...

Тады рэжысёр Георгій Несцер і паставіў "Злыдня" па старым рукапісе (з тым жа эпіграфам Ільіча, які відавочна для ўсіх спраўджваўся) у Магілёўскім абласным тэатры драмы і камедыі ў Бабруйску. На прэм'еры гледачы трымаліся за жываты. А сакратар гаркама партыі быў суровы, як манумент. Раніцай пазваніў дырэктару тэатра і загадаў павесіць цыдулку побач з касай пра тое, што спектакль з пракату здымаецца... Твор ізноў адправіўся ў шуфляду, а злыдні ўсіх калібраў — натуральныя, жывыя — шуруюць, як і тады, "напярэдадні камунізму".

Творчы подзвіг драматурга-гісторыка Алеся Петрашкевіча пацвярджае патэнцыяльныя магчымасці нашай пісьменніцкай інтэлігенцыі ў адраджэнні нацыі, яе гістарычнай і дзяржаўнай памяці. Подзвіг — так, ужыву гэтае высокае слова — пачаўся яшчэ чвэрць стагоддзя таму. За гэты час драматург стварыў цэлы серыял гістарычна-дакументальных п'ес па нявыдуманых сюжэтах. У "серыял" увайшло 18 твораў, якія "закрылі", а дакладней, адкрылі для нас ажно XI стагоддзяў (!) сапраўднай беларускай гісторыі. Праца драматурга і вучонага-гісторыка, які мае энцыклапедычны досвед, уяўляе сабой канцэптуальную мастацкую гісторыю Беларусі ў рэальных дзейных асобах. Варта назваць гэтыя п'есы, размешчаныя ў храналагічным парадку:

"Гора і Слава" ("Русь Кіеўская") — трагедыя, прысвечаная хрышчэнню Русі Кіеўскай і княства Полацкага, гісторыі князёўны Рагнеды Рагвалодаўны;

"Меч Рагвалода" — драма аб умацаванні незалежнасці і дзяржаўнасці княства Полацкага князем Усяславам Чарадзеем;

"Над дзяржавай — знак Пагоні" — драма-інсцэніроўка паводле рамана Генрыха Далідовіча "Кліч роднага звона", прысвечанага стварэнню Вялікага княства Літоўскага;

"Крыжовы шлях на Грунвальд" — трагедыя пра братоў — Вялікага князя ВКЛ Вітаўта і караля Польшчы Ягайлы і іх сумеснай перамозе над крыжакамі;

"Расплата за здраду" — драма пра мяцеж князя Міхайлы Глінскага (нашчадка Мамая) супраць караля Польшчы Жыгімонта і першую спробу "інтэграцыі-інкарпарацыі" Вялікага княства Літоўскага ў Масковію;

"Напісанае застаецца" — драма, прысвечаная жыццю і дзейнасці Асветніка і Першадрукара Францішка Скарыны;

"Прарок для Айчыны" — драма, прысвечаная подзвігу Францішка Скарыны ў справе асветы беларускага (ліцвінскага) краю;

"Каралеўска-царская пастка" — драма барацьбы патрыётаў Айчыны супраць уніі ВКЛ і Каралеўства Польскага;

"Рупнасць дзяржаўцы" — драма пра змаганне канцлера ВКЛ Льва Сапегі за незалежнасць Вялікага княства Літоўскага ў Рэчы Паспалітай;

"Час усё адкрые" — трагедыя паразы Вялікага княства Літоўскага падчас агрэсіўнага нападу войска маскоўскага цара Аляксея Міхайлавіча і вынішчэння нашага народа;

"Развітанне з Радзімай" — драма падзелу Рэчы Паспалітай і паўстання пад кіраўніцтвам Тадэвуша Касцюшкі;

"Смерць або Перамога!" — трагедыя паўстання пад кіраўніцтвам Якуба Ясінскага супраць расійскай акупацыі на Беларусі;

"Рыцар свабоды" — трагедыя паўстання 1863 года пад кіраўніцтвам Кастуся Каліноўскага;

"Приласкать и уничтожить" — трагедыя падчас стварэння Беларускай Народнай Рэспублікі;

"Белорусский вопрос" — трагедыя стварэння першай Савецкай Сацыялістычнай Беларускай Рэспублікі (БССР) у 1919 годзе;

"Апошні збройны чын" — трагедыя Слуцкага паўстання 1920 года;

"Воля на крыжы" ("Наканавана быць Прарокам") — трагедыя, прысвечаная Янку Купалу і пачатку масавых рэпрэсій 1930-х гадоў на Беларусі;

"Дагарэла свечачка" — трагедыйны маналог беларускай сялянкі, ахвяры чарнобыльскай навалы.

Рэдкі дар мае драматург, якому дадзена намаляваць праўдзівую карціну стагоддзяў беларускай гісторыі. Створанага ім не на год хопіць не аднаму тэатру для ўвасаблення на сцэне. Але адну з апошніх п'ес — пра Купалу — той жа Купалаўскі тэатр пасля доўгага марынавання вярнуў Алесю Лявонавічу — для вяртання ў шуфляду...

Я ўсё ж глыбока веру ў тое, што прыйдзе час, калі ў нас будзе нашмат болей беларускіх тэатраў, а сярод іх і тэатр "Гістарычнай п'есы". І ў яго афішы побач з гістарычнымі спектаклямі Уладзіміра Караткевіча будуць стаяць спектаклі **Алеся Петрашкевіча,** інсцэніроўкі па раманах **Генрыха Далідовіча, Вольгі Іпатавай, Леаніда Дайнекі, Уладзіміра Арлова** ды іншых таленавітых раманістаў і маладых літаратараў. Бог павялічыць нам квоту на драматургаў!

...Тэатр, родная мова адрадзілі некалі чэшскую мову і дзяржаву Чэхія. Польская гістарычная раманістыка захавала польскую нацыянальную ідэю. Менавіта ідэя вярнула народу волю і незалежнасць! Прыйдзе час і Беларусі! А зараз, па вялікім рахунку, у нас крызіс не тэатра і драматургіі, а — Сістэмы, час якой, трэба верыць, — не вечны.

Лідзія САВІК, кандыдат філалагічных навук.

Народная Воля http://www.nv-online.info
31 МАЯ 2007 г.

ОФИЦИАЛЬНО

С нового года льгот уже не будет

На минувшей неделе Палата представителей сразу в двух чтениях и почти единогласно приняла проект закона, предусматривающий упорядочение социальных льгот, прав и гарантий для отдельных категорий граждан. Через пару дней законопроект безоговорочно поддержал Совет Республики. Согласно закону, льгот лишены студенты, пенсионеры, инвалиды, ликвидаторы аварии на ЧАЭС.

"Принятие этого закона обусловлено необходимостью совершенствования системы социальных льгот на основе социально-экономической эффективности, адресности и комплексности", — заявил депутатам министр труда и социальной защиты **Владимир Потупчик.**

По его словам, существующая нынче система социальных льгот ведет *"к неэффективному распылению бюджетных средств"*. Так, в прошлом году из бюджета на эти цели было выделено более 600 млрд белорусских рублей, *"в то время, как на пособия семьям, воспитывающим детей, было выделено 130 млрд рублей, на реализацию программы обеспечения демографической безопасности — 177 млрд рублей, на льготы выделяется значительно больше средств, чем на важные государственные программы"*.

Потупчик считает, что *"льготы не оказывают влияния на повышение уровня жизни людей, на сокращение количества малообеспеченных семей"*. По словам министра, *"наиболее обеспеченные люди получают льгот в 1,3 раза больше, чем малообеспеченные, не реализовывают свое право на льготы жители сельской местности — в крупных городах граждане получают льгот в 1,7 раза больше, чем жители сельской местности"*, *"чрезмерное расширение льгот является одной из причин хронической убыточности транспортных предприятий, организаций жилищно-коммунального хозяйства"*.

"В 1990-е годы практика предоставления льготы была оправданной, потому что более половины населения находилось за чертой бедности, — сказал Потупчик. — *Сегодня ситуация иная"*.

По мнению Потупчика, существующая система государственных социальных льгот должна быть заменена *"адресной социальной поддержкой, которая должна носить исключительно конкретный характер"*.

Правда, министр труда пока не может ответить на конкретный вопрос, кому и по каким критериям будет оказываться эта адресная социальная помощь. Соответствующий проект указа в течение ближайших трех месяцев должны внести на рассмотрение А.Лукашенко.

ОВАЛЬНЫЙ ЗАЛ

Ольга АБРАМОВА:

«После принятия данного закона социальная температура по стране резко повысится...»

*Из всех депутатов Палаты представителей только **Ольга Абрамова** проголосовала против принятия скандального законопроекта "О государственных социальных льготах, правах и гарантиях для отдельных категорий граждан". О том, что будет голосовать "против", Абрамова сказала вслух.*

*Выступление Ольги Михайловны было аргументированным и взвешенным, но все же не таким критичным, как **Виктора Кучинского.** Кстати, Кучинский в первом чтении проголосовал "против", а во втором — "за". О позиции таких одиозных фигур, как **С.Гайдукевич, С.Костян, Ю.Кулаковский**, и говорить не стоит.*

Вот некоторые выдержки из речи Абрамовой и Кучинского.

— Льготы отменяются прежде всего в целях экономии бюджетных средств, — *сказала Абрамова.* — Этого никто особо и не скрывает, хотя и говорится о перенаправлении средств на адресную социальную помощь. Разные мотивы в разное время приводились нам как повод для принятия данного законопроекта.

Я считаю, что мы упорядочиваем льготы неверно по форме и несправедливо по содержанию. Принимать этот закон нужно было только одновременно с законом об адресной социальной помощи. Было бы еще лучше, если бы закон об адресной помощи прошел вперед того, который мы рассматриваем. При этом следовало бы предусмотреть денежную компенсацию по категориям граждан, которые не войдут в акт об адресной социальной помощи, или же заранее повысить пенсии, стипендии или другие виды выплат, как предлагали некоторые депутаты...

Разве ветераны труда, которым государство большую часть жизни недоплачивало за их труд, не имеют права на внимание в старости? Тогда дайте им такую пенсию, чтобы хватало не только на проезд за полную стоимость в городском и пригородном транспорте, и я думаю, что они будут вполне довольны.

А узники нацистских концлагерей — кому и чем не угодили они?

Уверена, что после принятия данного закона социальная температура по стране резко повысится. Уверена, что для ее снижения мы еще будем много раз обращаться к изменениям социального законодательства.

Виктор КУЧИНСКИЙ: «Палата представителей и депутатский корпус — это не козлы отпущения...»

— Я считаю, что закон, который был принят во времена Советского Союза, не стоит отменять. Он был хорош тем, что давал возможность к концу жизни установить телефон, получить квартиру. Хорошо это или плохо? Наверное, хорошо. Потому что человек жил надеждами, что если не сегодня, так завтра, а если не завтра, то через пять лет хоть что-то получит...

С одной стороны, после распада Союза и обретения Республикой Беларусь самостоятельности назрела необходимость привести в порядок вопросы, касающиеся тех льгот и социальных дотаций, которые уже не действуют. Например, количество участников Великой Отечественной войны уже минимальное, может быть, и не стоило трогать эту часть. Но коль речь идет о том, что нужны средства в бюджете для решения каких-то других серьезных проблем, то было бы важно, если бы со стороны в первую очередь правительства была проведена соответствующая работа со СМИ — чтобы людям объяснили, почему подготовлен данный проект закона. Чтобы не было так, что, когда мы приедем в свои избирательные округа, люди будут говорить: "Это же вы принимали эти законы!" Палата представителей и депутатский корпус — это не козлы отпущения.

Критикуя правительство, я хочу сказать: а почему вы не занимаетесь экономикой? Я хочу зачитать вам одну справку о заработной плате и других доходах за 2006 год, которую выдали 01.05.2007 года моему избирателю **Геннадию Игнатюку.** Он работает в коммунальном унитарном предприятии "Бытсельхозуслуги" Кобринского района. Общая сумма доходов за год составила 1 миллион 554 тысячи 475 белорусских рублей. Сейчас его жена беременная, у них первый ребенок, они не достроили дом, потому что не могут взять кредит. И у меня возникает вопрос: а если в этой семье, упаси Господь, заболеет ребенок? Что они будут делать?

Почему перед принятием такого важного в политическом плане закона не подготовили указ президента об адресной помощи, а потом бы, соответственно, приняли и этот законопроект? Ну почему у нас все вот так как-то?..

А что будет завтра? Мы можем отменить все льготы, но что будет потом? Ведь если сегодня экономика не будет нормально работать, наверное, будет еще хуже. А созданы ли сегодня нормальные условия для работы субъектов хозяйствования? Сегодня сплошь и рядом исполнительная вертикаль власти вмешивается в хозяйственую деятельность. А отвечают они за свои действия или нет?

Мы сегодня живем как бы при капитализме, но система управления осталась социалистической, советской — и по вертикали, и по горизонтали...

Я знаю, что этот закон не решит все наши проблемы. Самая главная проблема в том, как работает экономика. Я уже неоднократно говорил: мы сегодня в этом Овальном зале принимаем все! Такого депутатского корпуса, такой Палаты представителей, наверное, со времен 12-го созыва не было! Мы сегодня все что угодно можем принять! Так возникает вопрос: почему же почти во все, что принимается, в конечном итоге через три месяца вносятся какие-то поправки?! Это говорит о чем? О некачественной работе правительства. Да, я критикую сегодня правительство, потому что именно оно сегодня отвечает за экономическую составляющую. Я не затрагиваю президента — не хочу эту тему трогать. Потому что, если, скажем, премьер-министр ему не докладывает... так ты говори, с чем не согласен...

Каго і якіх льгот пазбавілі?

Ваенныя, супрацоўнікі органаў унутраных спраў, фінансавых расследаванняў, злучэнняў па надзвычайных сітуацыях і членаў іхніх сем'яў:

— бясплатнае прадастаўленне лекаў;

— бясплатны праезд у адпачынак.

Былыя вязні фашысцкіх канцлагераў, іншых месцаў прымусовага ўтрымання:

— бясплатныя лекі;

— бясплатны выраб і рамонт зубных пратэзаў;

— бясплатны праезд у гарадскім і прыгарадным транспарце.

Ветэраны працы, грамадзяне пры выкананні службовых абавязкаў:

— 50-працэнтнае зніжэнне кошту праезду на пасажырскім транспарце.

Вучні і студэнты:

— 50-працэнтнае зніжэнне кошту праезду ў гарадскім і прыгарадным транспарце;

— 50-працэнтнае зніжэнне кошту праезду па краіне з 1 кастрычніка па 30 чэрвеня па суботах, нядзелях і святочных днях.

Дзеці да трох гадоў:

— бясплатныя лекі.

Дзеці-інваліды:

— 50-працэнтнае зніжэнне кошту білетаў за праезд па краіне.

Дзеці з тэрмінальнай стадыяй хранічнай нырачнай недастатковасці:

— штогадовая грашовая кампенсацыя выдаткаў на транспарт.

Людзі, што перанеслі прамянёвую хваробу і сталі інвалідамі 1—2-й груп у выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС:

— бясплатныя лекі, якія выдаюцца па рэцэптах;

— бясплатны праезд ад месца жыхарства да месца лячэння;

— 50-працэнтнае зніжэнне аплаты паслуг жыллёва-камунальнай гаспадаркі;

— беспрацэнтная пазыка на будаўніцтва жылля з пагашэннем 50 працэнтаў за кошт бюджэту.

Акрамя таго, абмежавана колькасць катэгорый асоб, якім прадастаўляюцца льготы па аплаце жыллёва-камунальных і медыцынскіх паслуг і паслуг сувязі.

Большасці існуючых сёння льгот пазбаўляюцца члены сем'яў льготніка, асабліва па аплаце жыллёва-камунальных паслуг і паслуг сувязі.

АТЫ-БАТЫ

Президент вооружает, министры против

Для бойцов подразделений специального назначения внутренних войск Министерства внутренних дел Беларуси закуплены машины с кондиционерами, поведал заместитель министра внутренних дел, командующий внутренними войсками МВД Беларуси генерал-майор Валерий Гайдукевич, сообщает "Интерфакс".

"Бойцы спецназа во время массовых мероприятий вынуждены продолжительное время находиться в спецтранспорте, поэтому для них закуплены автомобили с кондиционерами", — сообщил В.Гайдукевич. При этом он пояснил, что "в холодное время суток в автомобили будет подаваться теплый воздух, во время жары — холодный". Вот какая забота! А купили ли автобусы с кондиционерами, чтобы отвозить в школы маленьких сельских жителей?.. Денег, говорят, нет.

Рассказывая о программе перевооружения внутренних войск МВД Беларуси, В.Гайдукевич сообщил, что *"для всего личного состава ВВ МВД закуплены средства защиты — бронежилеты, щиты, наколенники, специальные шлемы, рации"*. *"Кроме этого, для военнослужащих ВВ, которые охраняют и конвоируют заключенных, закуплена крупная партия электрошокеров"*, — отметил замминистра.

"В 2006 году был полностью заменен парк автомашин, которые перевозят спецконтингент", — сообщил В.Гайдукевич.

"Для СОБРа (специальный отряд быстрого реагирования) закуплено новое снайперское оружие", — сказал он.

Отмечая хорошую оснащенность внутренних войск МВД Беларуси, В.Гайдукевич вместе с тем выразил сожаление в связи с тем, что "правительство не включило нас (внутренние войска МВД. — **Ред.**) в свою инвестиционную программу". *"Программа перевооружения внутренних войск включена в президентскую инвестиционную программу, а правительство сопротивляется и до сих пор не включило в свою инвестиционную программу"*, — сказал он.

Лилия ВОРОНОВА.

ВОПРОС РЕБРОМ

Наталья ПЕТКЕВИЧ: «Мой ребенок ходит в обычную поликлинику...»

"Народная воля" поинтересовалась у заместителя главы Администрации президента Натальи Петкевич, которая присутствовала в Овальном зале, отберут ли у чиновников льготы и привилегии, о которых говорил Дубовик?

— Разве лечкомиссия — это льгота? — удивилась Наталья Владимировна. — Лечкомиссия — это обычное медицинское учреждение, за услуги которой тоже нужно платить. Это обычная поликлиника. Кстати, дети и члены семей чиновников на учете в лечкомиссии не состоят. Меня уговаривают туда прийти — у меня просто нет на это времени. Мой ребенок ходит в обычную поликлинику, хотя я могу прикрепить его в лечкомиссию на платной основе.

По путевкам у нас тоже льгот нет — платим по полной программе. Спецобслуживания у нас нет. Магазин, который есть у нас в здании, — так там все дороже, мне возле дома дешевле купить, чем там. Бензин точно так же покупаем, как и все. У нас нет льгот. А все, что есть — заберите...

Владимир НАУМОВ: «То, что высокопоставленные чиновники якобы ездили на общественном транспорте, — это уже история!»

Как сотрудники МВД отреагировали на отмену льгот?
Этот вопрос "Народная воля" задала министру внутренних дел генерал-лейтенанту Владимиру Наумову.

— Я всегда был против льгот, — ответил Владимир Владимирович. — В моем понимании льготами всегда пользовались наиболее обеспеченные сотрудники МВД. А менее обеспеченные — практически никогда.

А то, что высокопоставленные чиновники якобы ездили на общественном транспорте — это уже история! Потому что сегодня, я думаю, процентов 70 сотрудников МВД имеют свой личный транспорт, и даже мало кто знает, сколько стоит проезд в автобусе.

Еще была такая льгота, как внеочередная или первоочередная установка телефона — ну это совсем смешно, какая сейчас нужна очередь для телефона? У нас к тому же есть корпоративный договор с "МТС" и "Velcom" о том, что мы платим полцены — это еще большая льгота, чем та, которую отменили! А все эти госпитали, санатории — это был удел высокопоставленных чинов, которые эти льготы и распределяли. Те, кто работал на местах, этого всего не видели. Поэтому лично я двумя руками за отмену льгот. Мои подчиненные даже и не заметят этого. А все те, кто действительно нуждается в бесплатном проезде, с нового года будут получать проездной билет, который будет приобретать для них МВД.

В ТЕМУ

Владимир ПОТУПЧИК: «К 2010 году средний размер пенсии будет составлять 476 тысяч...»

Во время обсуждения спорного законопроекта депутат **Николай Дубовик** задал вопрос министру труда **Владимиру Потупчику:** *"Довольно большая категория граждан Беларуси, получая зарплату, получает и пенсию, гораздо больше обычной пенсии по стране. И, как правило, эти граждане получают несколько видов льгот, наряду с этим они и члены их семей пожизненно обслуживаются в медицинских учреждениях. Может, надо было начать именно с них — чтобы они отказались от части своих привилегий? И тогда было бы не так обидно. Например, депутаты еще в бытность Верховного Совета 13-го Созыва отказались от всех своих льгот... И моя семья льгот не имеет. И даже я, когда уйду из этого зала, не буду наблюдаться в лечкомиссии..."*

Министр ответил как-то пространно и не по существу: *"Льготы должен получать только льготник. На всех остальных членов семей его льготы распространяться не должны. С точки зрения социальной справедливости это абсолютно верный подход. Главная задача государства сводится к тому, чтобы повысить уровень благосостояния наших людей через повышение реальных доходов населения. Например, к 2010 году средний размер пенсии будет составлять 476 тысяч..."*

Марина КОКТЫШ.

ТЫМ ЧАСАМ

Аляксандр Лукашэнка не бачыць прычын для ўзнікнення сацыяльных хваляванняў у сувязі з рашэннем кіраўніцтва краіны скасаваць некаторыя сацыяльныя льготы. *"У нас не паўсіцца ніякая сацыяльная тэмпература"*, — заявіў А.Лукашэнка. *"Пазбаўленне ад неабгрунтаваных ільгот у Беларусі — гэта не капрыз, а аб'ектыўная рэальнасць"*, — упэўнены ён.

ТРАГЕДЫЯ

Смерць у навальніцу

У нядзелю ў Мінску падчас навальніцы паваленым дрэвам была абарвана лінія электрапередачы. Токам ад праводу былі смяротна траўміраваны 45-гадовая жанчына і яе сын.

Пра гэта паведаміла група інфармацыі і грамадскіх сувязяў ГУУС Мінгарвыканкама. Праверку па дадзеным факце праводзіць пракуратура Цэнтральнага раёна сталіцы.

БелаПАН.

РЭГІЁН

У Гомелі плануюць устанавіць помнік дворніку

Як паведаміў галоўны мастак горада Леанід Мельнікаў, ідэю стварэння помніка падаў старшыня Гомельскага гарвыканкама Аляксандр Бяляеў.

Нядаўна быў завершаны адбор эскізаў будучай скульптуры. Конкурс выйграла самая маладая ўдзельніца, гамяльчанка Яна Канавалава. *"У сваім эскізе дзяўчына пайшла далей за звычайны вобраз дворніка, у яе гэта — маленькі добры чалавечак, гарадскі захавальнік. Каля ног дворніка сядзіць кот, на капелюшы — птушка. Скульптура заклікае да чысціні думак. Гледзячы на такога дворніка, мала ў каго ўзнімецца рука кінуць на тратуар паперку"*, — лічыць галоўны мастак.

Цяпер гарадскія ўлады шукаюць месца для скульптуры, каб навакольны фон гарманічна дапаўняў архітэктурную кампазіцыю. Помнік будзе адліты ў поўны рост з бронзы, яго плануецца адкрыць вясной 2008 года.

Фаіна МЯРКУЛАВА.

ІНІЦЫЯТЫВА

Сяргей ЛУКАНІН:

«Далёка не ўсе ў Беларусі ведаюць, што адбываецца з правамі чалавека ў рэлігійнай сферы...»

Вось ужо на працягу месяца вернікі розных рэлігій збіраюць подпісы супраць закона Рэспублікі Беларусь "Аб свабодзе сумлення і рэлігійных арганізацыях". Як сумна жартуюць некаторыя вернікі, згодна з дзеючым законам, калі ты збярэшся з сябрамі ў хаце выпіць гарэлкі, цябе ніхто чапаць не будзе, але калі вы будзеце чытаць Біблію, вас затрымаюць.

*Сітуацыю тлумачыць юрыст царквы "Новае жыццё", адначасова прэс-сакратар і каардынатар кампаніі па абароне правоў на свабоду сумлення **Сяргей ЛУКАНІН**.*

— Сяргей, раскажыце, калі ласка, як праходзіць кампанія па зборы падпісаў?

— Кампанія набірае досыць шпаркія абароты. Адразу хачу падкрэсліць, што гэта ініцыятыва не толькі нашай царквы. У кампанію ўваходзіць ужо больш за 60 цэркваў, у тым ліку пратэстанцкія і каталіцкія. Падключаюцца таксама асобныя грамадскія аб'яднанні. Актыўны ўдзел бяруць праваслаўныя вернікі, але гэта толькі асобныя людзі, а не прыходы. Я асабіста знаёмы з праваслаўнымі актывістамі, якія насамрэч з'яўляюцца сапраўднымі вернікамі, і актыўна ўдзельнічаюць у гэтай кампаніі. Таму што ўва ўсіх ёсць абсалютнае разуменне таго, што закон "Аб свабодзе сумлення і рэлігійных арганізацыях", супраць якога мы зараз выступаем, змяшчае абмежаванні для любых рэлігій, не толькі для хрысціянскіх. Гэты закон складзены так, што дазваляе ўладзе і чыноўнікам кантраляваць не толькі цэрквы, прыходы як пэўныя структуры, але і асабістае жыццё вернікаў. Няма нічога больш асабістага ў жыцці кожнага чалавека, як стасункі з Госпадам. І гэты закон дае магчымасць кантраляваць гэтую асабістую, можна сказаць, інтымную сферу. Напрыклад, у 25-м артыкуле гэтага закона напісана, дзе можна маліцца, а дзе нельга. І атрымліваецца, што калі два чалавекі збяруцца, каб памаліцца ці пачытаць Біблію ў сваёй кватэры, то для гэтага яны павінны звярнуцца ў сваю царкву, каб царква ініцыявала зварот у выканкам, і выканкам будзе разглядаць пытанне, дазволіць ці не дазволіць гэтым вернікам сустрэцца ў іх жа кватэры. Гэта, канечне, не нармальна. І гэта толькі адзін са шматлікіх пунктаў, якія рэальна парушаюць як Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь, так і некаторыя іншыя прававыя акты, якія рэгулююць сферу правоў чалавека.

— Чаго вы намагаецеся дасягнуць?

— Мы абвяшчаем аб жаданні сабраць не менш як 50.000 подпісаў грамадзян Беларусі для накіравання звароту ў Канстытуцыйны суд. Гэтым мы хочам выявіць волю значнай часткі беларусаў, звярнуць увагу ўлад на несупадзенні асобных палаженняў закона з Канстытуцыяй. Бо так далей працягвацца не можа.

Другая мэта — гэта асветніцтва. Ход кампаніі дазваляе гаварыць пра тое, што актывісты нясуць асвету нашаму грамадству. Таму што далёка не ўсе ў Беларусі ведаюць, што адбываецца з правамі чалавека ў рэлігійнай сферы, які закон у нас дзейнічае сёння, што ў ім дрэннага, што добрага (калі ёсць нешта добрае). І для большасці людзей, якім прапаноўваюць паставіць свой подпіс, гэта інфармацыя становіцца адкрыццём. Усе здзіўляюцца, што ў нашай краіне ў XXI стагоддзі дзейнічаюць законы пачатку XX стагоддзя. Гэта можна параўнаць з даваенным перыядам савецкай гісторыі, часамі нейкага глыбокага цемрашальства.

На пачатку кампаніі мы не чакалі, што людзі будуць актыўна ў ёй удзельнічаць, падпісваць лісты. Я быў упэўнены, што нашы людзі недастаткова актыўныя для таго, каб увогуле ўдзельнічаць ў нейкай акцыі. Тым больш калі гаворка ідзе пра тое, каб паставіць свой подпіс супраць існуючага закона. Я думаў, што 15—20 працэнтаў апытаных людзей будуць ставіць свае подпісы. Але ў нас зусім іншая статыстыка. Каля 60 працэнтаў ставяць свае подпісы супраць гэтага закона. І калі мы збяром 50.000 подпісаў, то дасягнём колькасці прыкладна ў 100—120 тысяч чалавек, якія будуць апытаны і праінфармаваны.

Ёсць яшчэ трэцяя мэта. Гэта павышэнне актыўнасці і аб'яднанне хрысціян. Бо сёння, на жаль, нельга казаць пра нейкую еднасць. Але кампанія ўжо зараз дае пэўны плён. З'яўляюцца дадатковыя нагоды для стасункаў паміж свяшчэннаслужыцелямі, рознымі цэрквамі і іх вернікамі.

— Колькі ўжо подпісаў сабрана?

— Сёння мы можам гаварыць пра 15.000 сабраных подпісаў. Гэта вельмі нядрэнны вынік, таму што кампанія працягваецца ўсяго адзін месяц. Гэта адна з самых выніковых кампаній у Беларусі за апошні час. У ёй удзельнічаюць больш за 35 буйных гарадоў Беларусі і непадлічаная колькасць мястэчкаў і вёсак. Але кампанія працягваецца, і гэта не канчатковы вынік.

Паўліна ВОЙЦІЧ.

ДАРЭЧЫ

27 мая быў затрыманы пастар "Царквы Ян Прадвеснік" Антось Бакун.

Царква не мае свайго будынка, таму Вялікае свята Святой Тройцы было вырашана адслужыць дома ў самога пастара, аб чым Бокус паведаміў загадзя ў гарвыканкам. Падчас служэння ў дом увайшлі 10 міліцыянтаў і на вачах жонкі і трох дзяцей забралі Антося Бакуна ў аўтазак.

На наступны дзень стала вядома, што суд абвінаваціў Антося Бакуна ў арганізацыі несанкцыянаванага набажэнства. Яго аштрафавалі на 620 тысяч беларускіх рублёў.

Разам з Антосем Бакуном за рэлігійную дзейнасць падвергся пераследу яшчэ адзін служыцель гэтай жа царквы, польскі грамадзянін Яраслаў Лукасік, які ўжо 14 год жыве ў Беларусі. Яго абвінавацілі ў пагрозе нацыянальнай бяспецы і загадалі тэрмінова пакінуць тэрыторыю Беларусі. У Яраслава Лукасіка ёсць жонка і трое дзяцей з беларускім грамадзянствам. У сям'і размаўляюць па-беларуску, дзеці выхоўваюцца на беларускай культурнай спадчыне. У выніку абвінавачвання сям'я можа быць парушана, ці жонцы з дзецьмі прыйдзецца з'язджаць за мяжу. Гэта не першы і не адзіны выпадак рэпрэсій у адносінах да свяшчэннаслужыцеляў. З канца мінулага года па сённяшні дзень з краіны высланы больш за 25 замежных місіянераў. Большасць з іх абвінавачвалі ў дзейнасці, якая пагражае нацыянальнай бяспецы Беларусі.

Народная Воля http://www.nv-online.info
31 МАЯ 2007 г.

ЛІКБЕЗ

Дарагі Іосіф Паўлавіч!

Найперш дазвольце Вам яшчэ раз падзякаваць за "Народную волю" — газету, якую ў Малым Сітне перадаюць з рук у рукі і чытаюць на перакурах у леспрамгасе. Сярод тых, з кім мы перапісваемся, больш за 100 чалавек даведаліся пра мой адрас менавіта праз вашу газету — і ў выніку мне пашчасціла пазнаёміцца з цудоўнымі людзьмі, шчырымі беларусамі.

Іосіф Паўлавіч, 25 мая спаўняецца (ужо споўнілася. — Рэд.) 90 гадоў з дня заснавання адной з першых беларускіх палітычных партый — Хрысціянскай Дэмакратычнай злучнасці. З іншага боку, зараз пачынаецца актыўная дзейнасць па стварэнні Беларускай Хрысціянскай Дэмакратыі — партыі, якая мусіць працаваць з вернікамі ўсіх хрысціянскіх канфесій. Напісаў з гэтай нагоды артыкул — і вельмі спадзяюся, што Вам і чытачам Вашай газеты ён будзе цікавы.

З вялікай павагай і ўдзячнасцю, з зычаннем волі, веры і Божае ласкі.

Беларуская Хрысціянская Дэмакратыя

Увесну 1917 года, на хвалі лютаўскай рэвалюцыі, 30 маладых каталіцкіх святароў на сходзе ў катэдральным касцёле ў Мінску абвясцілі, што будучыня Беларусі — за дэмакратыяй, збудаванай на хрысціянскіх прынцыпах. Шырокаму чытачу мала вядома пра погляды і гісторыю беларускага хрысціянска-дэмакратычнага руху — хаця ў большасці краін Еўропы хадэкі з'яўляюцца палітычнай сілай першай велічыні. Зараз яны ва ўладзе ў Нямеччыне, Польшчы, Чэхіі, Швецыі; Хрысціянска-дэмакратычнай ёсць Рэспубліканская Партыя ЗША (асноўная партыйная структура так і называецца — "Хрысціянская кааліцыя"); хрысціянска-дэмакратычныя ідэі спавядаюць і новаабраны прэзідэнт Францыі Нікаля Сарказі, і папулярная ва Украіне Юлія Цімашэнка. У пасляваенныя гады XX ст. менавіта хрысціянская дэмакратыя сталася рухавіком адраджэння Еўропы і ініцыятарам еўраінтэграцыі. Беларусі, якая перажывае глыбокі крызіс каштоўнасцяў, востра нестае якраз такой еўрапейскай стваральнай ідэі, заснаванай на маральнасці і патрыятызме, моцным мясцовым самакіраванні і адказнасці. Невыпадкова ўдзельнікі сёлетніх Дня Волі і "Чарнобыльскага Шляху" звярнулі на гэта ўвагу, сцяг з надпісам "Беларуская Хрысціянская Дэмакратыя" залуналі на сталічных вуліцах упершыню.

Хрысціянская Дэмакратычная злучнасць

Заснаванне ХДЗ у 1917 годзе было з'явай заканамернай і наспелай. Разгортванне нацыянальнага руху ў эпоху сусветных войнаў і рэвалюцый вымагала ад беларусаў кшталтавання палітычнай ідэалогіі, здольнай супрацьстаяць і камунізму, і анархізму, і фашызму. Пашырана меркаванне, што беларускім адказам на выклікі XX ст. стаў сацыялізм Беларускай Сацыялістычнай Грамады, а пазней, у Заходняй Беларусі, — Беларускай Сялянска-Работніцкай Грамады. Але тым часам існавала і іншая палітычная альтэрнатыва, сфармуляваная ў тым самым лёсавызначальным 1917-м — Хрысціянская дэмакратыя.

Беларускі Хрысціянска-дэмакратычны рух узнік на пачатку XX стагоддзя ў асяроддзі слухачоў Пецярбургскай духоўнай акадэміі ды Віленскай духоўнай семінарыі. Менавіта заснавальнікі ХДЗ зрабіліся лідэрамі беларускага нацыянальнага руху 1920—1940 гг., і ахвяравалі сваімі жыццямі за волю Бацькаўшчыны: ксёндз Вінцэнт Гадлеўскі, кіраўнік беларускага незалежнага падполля падчас гітлераўскай акупацыі, расстраляны гестапаўцамі ў Трасцянцы; ксёндз Адам Станкевіч, аўтар кнігі "Хрысціянства і беларускі народ: спроба сінтэзы", старшыня Таварыства Беларускай Школы ў Заходняй Беларусі, забіты ў ГУЛАГу; архімандрыт Фабіян Абрантовіч, закатаваны ў Маскоўскай Бутырскай турме; Ян Пазьняк — дзед праваднра БНФ Зянона Пазьняка, таксама рэпрэсаваны энкавэдзістамі... У той жа самы час сярод праваслаўных хрысціянска-дэмакратычную пазіцыю падтрымлівалі прыхільнік Беларускай Аўтакефальнай Царквы мітрапаліт Мельхісэдэк (Раеўскі), расстраляны бальшавікамі ў 1920-х гг., і сябры Праваслаўнага Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання, а сярод пратэстантаў — пастар найбуйнешай ва Усходняй Еўропе баптысцкай грамады і перакладчык на беларускую мову Новага Запавету Лукаш Дзёкуць-Малей.

Пасля Рыжскага міру, калі ў падсавецкай Усходняй Беларусі царква была выкараненая, а беларускія дзеячы кінутыя ў турмы, — у Заходняй Беларусі Хрысціянская дэмакратыя стала адной з галоўных палітычных сіл. Праз 10 гадоў, 6 лістапада 1927 г., у Вільні хадэцкія актывісты, што гуртаваліся вакол выдаванай Адамам Станкевічам газеты "Беларуская Крыніца", правялі ўстаноўчы сход партыі "Беларуская Хрысціянская Дэмакратыя". "Мы, хрысціяне, а знача — дэмакраты. Хрысціянін не можа не быць дэмакратам, бо хрысціянства прызнае і шануе людскія правы кожнай адзінкі і кожнага народу, а также брацтва людзей і народаў", — сцвярджалася ў праграме партыі. Менавіта БХД, пераняўшы эстафету ад БНР, у міжчассі двух сусветных войнаў адстойвала тыя каштоўнасці, якія пазней уздымуць на сцяг БНФ і Рух "За Свабоду!" — незалежнасць, свабоду, праўду, справядлівасць і духоўнае Адраджэнне.

Паглынанне Савецкім Саюзам Заходняй Беларусі, вайна ды сталінізм перапынілі традыцыю хрысціянскай дэмакратыі да канца XX ст. На пачатку 1990-х у віры нацыянальнага руху ў Беларусі ўзнікла адразу некалькі хрысціянска-дэмакратычных партый: Беларуская Хрысціянска-Дэмакратычная Злучнасць, Хрысціянска-Дэмакратычны Выбар, Беларуская Хрысціянска-Дэмакратычная Партыя... Праўда, спрабуючы заняць палітычную нішу, гэтыя партыйныя ўтварэнні не здолелі здабыць шырокай падтрымкі вернікаў ды патрыётаў і засталіся хутчэй знакам запатрабаванасці самой хрысціянска-дэмакратычнай ідэі ў Беларусі.

Глыбока беларуская ідэя

І насамрэч, хрысціянская дэмакратыя — ідэя для Беларусі глыбока гістарычная.

Вядома, што тысячу гадоў існавання беларускай дзяржаўнасці адметныя імкненнем да народаўладдзя. Полацкае веча, што запрашала і скідала князёў; шляхецкая дэмакратыя пры выбарным валадары і строгі падзел галінаў улады ў Вялікім княстве Літоўскім, забяспечаны знакамітым Статутам; Магдэбургскае права; Канстытуцыя Рэчы Паспалітай 3 мая 1791 г. (другая ў свеце пасля амерыканскай, дзе пад грамадзянамі краіны меліся на ўвазе ўсе яе жыхары, а не прадстаўнікі пэўных саслоўяў); устаноўчыя граматы Беларускай Народнай Рэспублікі; парламенцкая Рэспубліка Беларусь 1991—1994 гг., і цэлая плеяда лідэраў, што вялі да дэмакратыі іншыя народы — Касцюшка, Дамейка, Мінейка, Судзілоўскі, Адамовіч, Старавойтава, Навадворская, Кавалёў — сведчанняў багата.

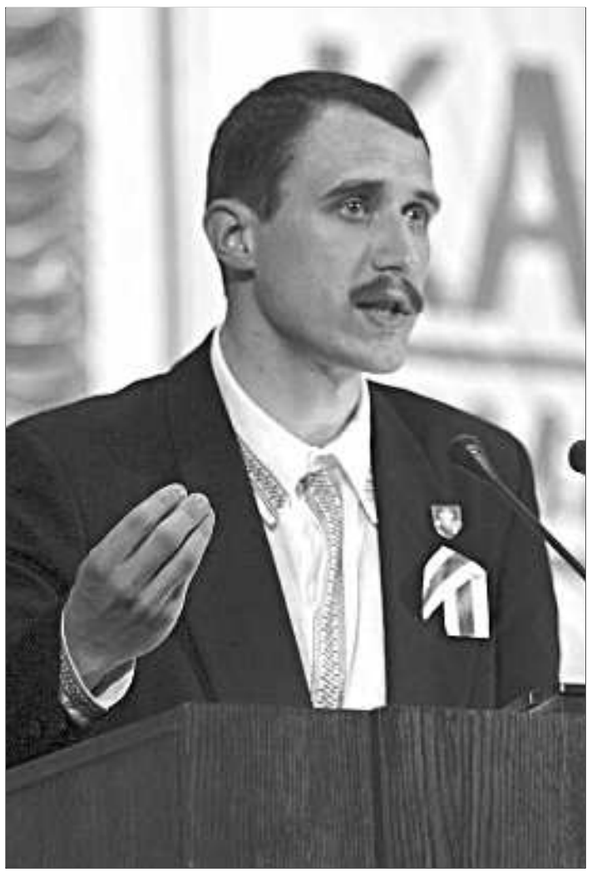

Разам з тым пачынаючы яшчэ з часоў Ізяслава і Еўфрасінні Полацкай светапоглядным, каштоўнасным падмуркам для беларускага народаўладдзя было *хрысціянства*. Шматканфесійнае, талерантнае, ахвярнае, яно вызначала першаснасць духоўнасці, сумленнасці, справядлівасці ў палітыцы.

Дастаткова працытаваць лідэраў беларускай гісторыі, каб убачыць, наколькі пахрысціянску разумелі яны ўладу народа:

"У Біблії ўсе законы і правы, якімі людзі на зямлі кіравацца маюць, напісаныя... Тут справа ўсякага збору людскога і ўсялякага гораду выкладаецца, каб вераю, яднаннем ласкі й згоды паспалітае памножана была" (Францішак Скарына).

"А калі ёсць рознасць немалая ў веры хрысціянскай, абяцаем сабе за нас, за нашчадкаў нашых, на вечныя часы, пад абавязкам прысягі, пад вераю, годнасцю і сумленнем нашым, каб тыя, хто розныя ў веры, спакой між сабой захавалі" (Са статута ВКЛ 1588 г., рэдагаванага Львом Сапегам).

"Бог стварыў чалавека, каб ён карыстаў з вольнасці справядлівай" (Кастусь Каліноўскі).

"Беларусь павінна вярнуцца да Хрысціянства. Беларусь у XXI стагоддзі мусіць адрадзіцца як Хрысціянская краіна. Беларуская ідэя, абапертая на традыцыі беларускага Хрысціянства, — гэта шлях для нас найбольш універсальны і правільны" (Зянон Пазьняк).

Увогуле, сама беларуская нацыянальная ідэя унікальна хрысціянская ў сваёй сутнасці. Беларуская культура, напоеная евангельскім святлом. Беларуская рэлігійная традыцыя. Беларуская місія ў свеце — наследаванне Хрысту і апосталам, і вечны беларускі крыж — пакуты і ахвяраванне за іншых. Нарэшце, большасць беларускіх нацыянальных герояў — вернікі. Яскрава сведчаць пра гэта і сімвалы беларускага дэмакратычнага руху: бел-чырвона-белы сцяг — палатніна з крывёю ўкрыжаванага і ўваскрослага Збаўцы, герб "Пагоня" з крыжам Еўфрасінні, гімн "Магутны Божа", які спяваюць у храмах усіх канфесій.

Такім чынам, і абвяшчэнне ХДЗ у 1917 г., і стварэнне БХД у 1927 г., і яе аднаўленне цяпер — выяўленне глыбіннай светапогляднай плыні, што ўвесь час жывіла беларускае Адраджэнне.

Што такое хрысціянская дэмакратыя

Што ж уяўляе сабою ідэя хрысціянскай дэмакратыі?

Гісторыя хрысціянства, як і ідэя дэмакратыі, налічвае шмат стагоддзяў. І хаця многія паспяховыя палітычныя феномены — Чэхія XV ст., ВКЛ XVI ст., Галандыя XVII ст. ці ЗША канца XVIII ст. — мелі хрысціянска-дэмакратычны характар, як самастойная палітычная ідэалогія хрысціянская дэмакратыя была сфармуляваная ў XIX ст. Крывавая французская рэвалюцыя і імклівая секулярызацыя, што разбурала асновы маралі, з аднаго боку, і прызнанне грамадзянамі ўсіх жыхароў, незалежна ад сацыяльнага і маёмаснага статусу, з іншага, паставілі пытанне аб найбольш адпаведнай хрысціянскаму ідэалу палітычнай альтэрнатыве ліберальнаму капіталізму ды радыкальнаму сацыялізму. Найважнейшыя палажэнні хрысціянскай дэмакратыі былі распрацаваныя каталіцкімі ідэолагамі і сістэматызаваныя ў папскіх энцыкліках Ільва XIII "Rerum novarum" і Пія XI "Quadragesima Amo". І чым мацнейшыя катастрофы скаланалі чалавецтва за апошнія два стагоддзі — крызісы капіталізму, марксісцкія рэвалюцыі, таталітарныя рэжымы, сусветныя войны, тым больш запатрабаванай ды папулярнай рабілася хрысціянская дэмакратыя. Нарэшце, пасля 1945 г. пачаўся сапраўдны бум: хадэкі прыйшлі да ўлады ў Нямеччыне, Аўстрыі, Італіі, Лацінскай Амерыцы, распачалі еўрапейскую інтэграцыю і істотна ўдасканалілі саму мадэль дэмакратыі.

У палітычным спектры хрысціянская дэмакратыя займае месца, найбольш блізкае да "залатой сярэдзіны" паміж кансерватызмам, лібералізмам і сацыял-дэмакратыяй: калі ў Еўропе класічныя хадэкі — правацэнтрысты (выступаюць за абмежаванне ролі дзяржавы на карысць грамадства, вольны рынак, патрыятызм), дык у Лацінскай Амерыцы Хрысціянска-дэмакратычныя партыі нярэдка прадстаўляюць левы цэнтр (узмацненне ролі дзяржавы, ідэі сацыяльнай справядлівасці).

Калі сцісла, хрысціянская дэмакратыя — гэта прыўнясенне хрысціянскіх маральных прынцыпаў у палітыку, эканоміку, сацыяльную галіну, культуру, адукацыю — любую сферу жыцця, з якой сутыкаецца кожны чалавек.

Ядро сістэмы хрысціянска-дэмакратычных каштоўнасцяў складае трыяда паняццяў: Бог, Чалавек, Бацькаўшчына. Асноўныя прынцыпы хрысціянскай дэмакратыі:

— Маральнасць — абавязак грунтаваць свае дзеянні на хрысціянскіх ідэалах.

— Адказнасць — імкненне браць на сябе клопат аб стане грамадства, уласным лёсе і дабрабыце сям'і.

— Субсідыярнасць — пастанова прымаць рашэнні на тым узроўні, на якім яны найбольш эфектыўна выконваюцца: дэцэнтралізацыя дзяржаўнай улады і садзейнічанне сям'і, прафесійным групам, мясцовым хрысціянскім супольнасцям і мясцоваму самакіраванню.

— Персаналізм — сутнасна хрысціянская раўнавага паміж індывідуалізмам і калектывізмам, якая надае першачарговую ўвагу унікальнай асобе і невялікім супольнасцям.

— Салідарнасць — пачуццё ўзаемадапамогі, якое праймае ўсе пласты грамадства, паразуменне багатага з бедным, прыярытэт нацыянальнага дабра, які робіць магчымым поўнавартаснае развіццё і нацыі, і чалавецтва.

Хрысціянская дэмакратыя — адзіная палітычная ідэалогія, якая базуецца на біблейскіх, евангельскіх прынцыпах, дадзеных чалавеку Богам.

Тут і цяпер

І ў цяперашняй Беларусі ўмовы дзяржаўнай залежнасці, задушэння дэмакратыі і грамадскага заняпаду вымагаюць моцнай ідэйнай праграмы нацыянальнага, палітычнага і духоўнага адраджэння, і яснага адказу на пытанні: "А што замест?", "Што пасля?".

На змену папулісцкай аўтарытарнай дыктатуры, што трымаецца на хлусні, страху, нянавісці, мусіць прыйсці сапраўднае народаўладдзе з крышталёвай правасвядомасцю, прынцыповай адказнасцю і хрысціянскай маральнасцю. Перамагчы рэжым і прычыны, што яго спарадзілі, магчыма, толькі аднаўляючы разбураную законнасць і незалежнасць, культывуючы патаптаную любоў да Радзімы і блізкага, супрацьстаючы разгулу алкагалізму, крыміналу, разбэшчанасці, гвалту ды цынізму, падтрымліваючы ўціскане зараз царквы і выключна важную ў эпоху дэмаграфічнага крызісу сям'ю. Агульнанацыянальнае *пакаянне,* магутная *вера* як рухавік перамен, духоўны ўздым, здольны знішчыць апатыю і абыякавасць — вось першачарговыя задачы палітычнага лідэрства ў сучаснай Беларусі.

Ва ўсім свеце з падобнымі задачамі найлепш спраўляюцца менавіта хрысціянскія дэмакраты. Ключавая перавага хадэкаў — у іхняй стаўцы на сумленнасць і адказнасць.

Вядома, з якім расчараваннем сутыкнуліся нашы суседзі. Расія і Украіна ў выніку правядзення дэмакратычных рэформ. Карупцыя, маёмаснае расслаенне. Паводка распусты. Алігархія. Абсалютна відавочна: каб пазбегнуць падобных правалаў пераходнага перыяду, трэба ўжо зараз закладаць у беларускай палітыцы трывалы падмурак духоўных каштоўнасцяў. Таму найпершым прынцыпам і працы сённяшняга нацыянальнага руху, і правядзення будучых рэформ трэба лічыць празрыстасць, адкрытасць і маральнасць.

Калі Беларусь і патрабуе рэвалюцыі — дык *рэвалюцыі сумлення.* Яшчэ раз падкрэслім: у першую чаргу не рэвалюцыі адплаты, прагматызму ці класавай нянавісці — сумлення!

Дзе ж узяць столькі сумленных, руплівых, дысцыплінаваных супрацоўнікаў? Галоўныя рэзервы чыстай, этычнай палітыкі, амаль не задзейнічаныя сённяшнім беларускім дэмакратычным рухам, знаходзяцца ў хрысціянскіх грамадах. Менавіта вернікі, якіх так нестае ў сучаснай палітыцы, — будучыня беларускай дэмакратыі.

Больш таго, масавая хрысціянская дэмакратыя сёння пакліканая стаць сапраўдным прарывам нацыянальнага адраджэння. Уся тысячагадовая моўная і культурная традыцыя, ментальнасць і падсвядомасць беларусаў узгадваліся і выспелі на Евангеллі і веры ў Бога — і беларусізацыя касцёла, пратэстанцтва і нацыянальнага праваслаўя, асабліва сярод моладзі, ужо яўна апярэджвае падобныя працэсы ў астатнім грамадстве.

Чалавек моцнай веры, поўны любові, прафесійны і адказны — вось вобраз беларуса XXI стагоддзя, пакліканага пераадолець сённяшні ўціск рэжыму, духоўны застой, заняпад гаспадаркі ды ўсе пагрозы "эпохі перамен".

Адраджэнне хрысціянскай дэмакратыі

Невыпадкова якраз новае пакаленне беларускага нацыянальнага руху зноў падымае сцяг хрысціянскай дэмакратыі. У Арганізацыйны камітэт па стварэнні Беларускай Хрысціянскай Дэмакратыі, заснаваны ў Мінску, увайшлі пераважна маладыя патрыёты Беларусі і вернікі ўсіх канфесій — праваслаўныя і каталікі, пратэстанты і уніяты. Сярод спадкаемцаў Адама Станкевіча і Вінцэнта Гадлеўскага — палітыкі новай хвалі Аляксей Шэін і Віталь Рымашэўскі, прадпрымальнік Георгій Змітрук і юрыст Мікалай Арцюхоў, легендарны святар, вязень ГУЛАГу і пастар Беларускай Евангельскай Царквы Эрнэст Сабіла, гісторык Алесь Белы і бард Андрэй Мельнікаў, арганізатар намётавага лагера на плошчы Каліноўскага Вячаслаў Сіўчык, рэжысёр Андрэй Расінскі, акцёр Павел Харланчук, маладзёжныя лідэры Зміцер Дашкевіч, Зміцер Хведарук і Барыс Гарэцкі.

Аргкамітэт гуртуе аднадумцаў ужо больш як у 30 гарадах Беларусі і рыхтуе ўстаноўчы з'езд БХД. Хрысціянскія дэмакраты сумесна з евангельскімі цэрквамі пры ўдзеле праваслаўных і каталіцкіх святароў распачалі кампанію за змену рэпрэсіўнага "Закона аб свабодзе сумлення" (ужо сабрана больш за 10.000 подпісаў); пачалі аказваць дапамогу героям веры, пацярпелым ад бальшавіцкіх рэпрэсій, ладзіць адукацыйныя сустрэчы і мясцовыя акцыі.

На першым этапе сваёй дзейнасці Аргкамітэт БХД ставіць задачу наладзіць узаемадзеянне з усімі хрысціянскімі супольнасцямі і грамадскім актывам у краіне, правесці шэраг кампаній у абарону законнасці і маралі, нацыянальнага і духоўнага адраджэння. А стратэгічная мэта БХД — ператварыцца ў вядучую палітычную сілу Беларусі.

Інфармацыю пра дзейнасць Аргкамітэта, праекты праграмных дакументаў і акцыі можна атрымаць праз сайт www.bchd.info або тэлефоны каардынатараў: 763-59-54 (Віталь) і 651-26-65 (Аляксей).

...Тое, што адбылося ў Мінскім Катэдральным касцёле 90 гадоў таму, было толькі пачаткам. Цяпер надыходзіць час не проста пратэстнай апазіцыі — а стваральнай, сутнасна беларускай, сумленнай і дзейснай альтэрнатывы. Такой, якая б будавала ў сэрцы Еўропы новую краіну.

Беларускую. Хрысціянскую. Дэмакратыю.

Павел СЕВЯРЫНЕЦ.

в.Малое Сітна.

P.S. *Артыкул быў напісаны да вызвалення П.Севярынца з "хімії".*

З-ЗА КРАТАЎ

Клімаў у бальніцы

У мінскім следчым ізалятары №1 пацвердзілі інфармацыю аб тым, што палітык Андрэй Клімаў адпраўлены ў рэспубліканскую турэмную бальніцу.

Нагадаем, што былы дэпутат Вярхоўнага Савета 13-га склікання скардзіўся на галаўныя і сардэчныя болі. Доўгі час у ізалятары палітыку не аддавалі лекі, якія яму перадалі сваякі. Маці палітвязня, Ала Клімава, двойчы звярталася да міністра аховы здароўя Васіля Жарко з просьбай аб тэрміновай шпіталізацыі сына.

Нагадаем, Андрэй Клімаў ужо трэці раз знаходзіцца за кратамі. Упершыню ён быў асуджаны на 6 гадоў калоніі ўзмоцненага рэжыму ў 1998 годзе за фінансавае махлярства, аднак вызваліўся ў 2002 годзе.

У 2005 г. яго асудзілі на паўтара года за арганізацыю акцыі пратэсту супраць Аляксандра Лукашэнкі. На волю ён выйшаў у снежні мінулага года, але сёлета ў красавіку палітыка арыштавалі за паклёп на прэзідэнта. Падставай для гэтага стаў артыкул Клімава, размешчаны ў Інтэрнеце, у якім палітык напісаў пра асабістую датычнасць Лукашэнкі да выкраданняў і забойстваў лідэраў беларускай апазіцыі.

Лілія ВОРАНАВА.

ОФИЦИАЛЬНО

И вновь амнистия

Закон об амнистии будет внесен в парламент в течение 2—3 недель, сообщил министр внутренних дел Беларуси Владимир Наумов.

"Амнистия коснется всех граждан, которые совершили преступление по неосторожности, а также граждан, совершивших некоторые категории нетяжких преступлений", — уточнил министр.

По предварительной оценке, согласно проекту закона, в результате амнистии выйдут на свободу до 3 тысяч человек. Кроме того, амнистия коснется 7 тысяч человек, чье наказание не было связано с лишением свободы, уточняет "Интерфакс".

ТРАГЕДЫЯ

Сябра Партыі БНФ знойдзены забітым

У Жлобіне на тэрыторыі складоў мясцовага прадпрыемства "Аграгандаль" знайшлі цела сябра Партыі БНФ Аркадзя Ліскаўца. У яго быў моцна пабіты твар і праламаны чэрап.

Спадару Ліскаўцу ў студзені гэтага года споўнілася 53 гады. Ён быў жанаты, выгадаваў з жонкаю Людмілай дваіх дзяцей, цешыўся з унука.

Як спецыяліст з універсітэцкай адукацыяй, Аркадзь Ліскавец да нядаўняга часу працаваў у "Аграгандлі" эканамістам. Аднак крыху больш за тыдзень таму дырэкцыя гандлёвага прадпрыемства перавяла спадара Ліскаўца ў вартаўнікі.

Аркадзя Ліскаўца ў пятніцу пахавалі на могілках ў Рэчыцы.

Ігар МАКАРАЎ.

ВІНШУЕМ!

Трайное шчасце на дваіх Лапцінскіх

Адразу шматдзетнай стала віцебская сям'я Лапцінскіх. Гэта здарылася пасля таго, як 33-гадовая **Іна ЛАПЦІНСКАЯ** з удзелам цэлага "экіпажу" медыкаў аддзялення паталогіі цяжарнасці гарадской клінічнай Бальніцы хуткай дапамогі нарадзіла траіх дзяцей — хлопчыка вагой 2430 г і дзвюх дзяўчынак (2280 і 2030). Загадчыца аддзялення **Вольга Платонава** прызналася, што за 20 год сваёй практыкі ўпершыню сустрэлася з такой цярплівай і самаадданай парадзіхай, як Іна Лапцінская. Маладая мама ўзорна выконвала ўсе рэкамендацыі ўрачоў і мужна перанесла неабходную аперацыю, даказаўшы, што і жанчына "бальзакаўскага ўзросту" можа дачакацца найвялікшага шчасця — стаць маці. А ў дадзеным выпадку — нават шматдзетнай маці.

Пасля выпіскі Іны з немаўлятамі з бальніцы радасны бацька павёз усю сям'ю ў загадзя набытую і абстаўленую трохпакаёўку. А наступным днём Ігар Лапцінскі пачаў шукаць для сваіх дзетак дасведчаную нянечку, бо разумее, што адной Іне цяжкавата будзе даглядаць адразу траіх — Уладзіслава, Мілену і Аліну.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

ДЫПКУР'ЕР

Масавы ад'езд

На афіцыйным сайце Арганізацыі бяспекі і супрацоўніцтва ў Еўропе (АБСЕ) з'явілася паведамленне пра вакантную пасаду кіраўніка мінскага офіса гэтай арганізацыі.

Цяперашні кіраўнік офіса шведскі дыпламат Аке Петэрсан паведаміў, што ён неўзабаве з'язджае з Мінска і будзе далей працаваць у Кіеве — прадстаўніком Савета Еўропы ва Украіне.

Спадар Петэрсан працуе ў Беларусі менш за два гады. Ён быў трэцім кіраўніком установы АБСЕ ў Мінску пасля нямецкіх дыпламатаў Ханса-Георга Віка ды Эберхарда Хайкена.

Дарэчы, у бліжэйшы час у сувязі са сканчэннем тэрміну знаходжання ў нашай краіне Беларусь пакінуць пасол Англіі Кенет Бенет і Германіі Марцін Хекер. Пасол Германіі заявіў, что ён спадзяецца ўбачыць на волі Аляксандра Казуліна яшчэ да свайго ад'езду напрыканцы чэрвеня.

Алег СНОЎ.

НАВІНКА

Паліва з водарам дранікаў

Прыемны, сямейны пах смажаных дранікаў адчуваецца сёлета ў час сяўбы на веснавых палетках сельгаскааператыва "Навасёлкі—Лучасі" (былога калгаса імя Суворава) Пастаўскага раёна. Тут упершыню ў Беларусі навучыліся рабіць паліва з рапсу і запраўляць ім дызельныя рухавікі.

Так здзейснілася мара старшыні гаспадаркі, Героя Сацыялістычнай Працы **Алега Валадзько** — перавесці тэхніку на таннае мясцовае паліва, як гэта не першы год робіцца ў ашчадных капіталістаў Заходняй Еўропы, дзе паспяхова выкарыстоўваюць рапсавы алей у якасці аднаго з кампанентаў дызельнага паліва.

Валадзько марыў дамагчыся большага — прымусіць трактары працаваць на чыстым рапсавым алеі. Мара нарадзілася 10 год таму, але толькі цяпер, пасля шэрагу эксперыментаў, пераабсталяваны тутэйшымі слесарамі колавы трактар МТЗ рушыў па раллі, пакідаючы за сабой выхлапны дымок з пахам бульбяных аладак.

Старшыня кааператыву крочыў побач з трактарам і ззяў, як чэмпіён свету...

Алег Адольфавіч і ў савецкія часы, і пазней не даваў сумаваць землякам і раённаму начальству. То ён уздымаўся ў паветра на мотадэльтаплане, каб пераканаць малавераў, што гэтак зручней і танней апрацоўваць пасевы гербіцыдамі або ўносіць хімічныя ўгнаенні, то будаваў зімовыя памяшканні для жывёлы з прасаванай саломы або выразаных са снегу "цаглін", то браўся (і паспяхова!) за вырошчванне афрыканскіх страусаў.

Таму нікога асабліва не здзівіла новае захапленне славутага "дзівака" і руплівага гаспадарніка. Праўда, не ўсе падтрымлівалі ідэю замены дызпаліва рапсавым алеем. Але на фоне росту коштаў на энерганосьбіты адкрыта змагацца супраць наватара чыноўнікі пабаяліся.

У выніку гаспадарка абзавялася цэхам па вытворчасці рапсавага алею, дзе працуе набытае за мяжой, але палепшанае вясковымі майстрамі абсталяванне.

Зварщчык Васіль Міхалькоў і слесар Пятро Ясінскі не без гордасці паказваюць прыезджым справу сваіх рук — удасканаленую сістэму ачысткі рапсавага паліва, дадатковы бункер і цэнтральны пульт кіравання вытворчасцю, аснашчаны камп'ютэрнай сістэмай кантролю тэхналагічнага працэсу.

Цэх пакуль што выдае 130 кг алею за суткі, але пры неабходнасці ягоную магутнасць можна павялічыць у чатыры разы.

— Відаць, давядзецца павялічваць, — гаворыць Алег Валадзько, — бо тэхніка на рапсавым алеі працуе не горш, чым на салярцы...

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Народная Воля http://www.nv-online.info
31 МАЯ 2007 г.

НАКАНУНЕ

«Восьмерка» поговорит

Канцлер Германии **Ангела МЕРКЕЛЬ** выступила в бундестаге с правительственным заявлением по поводу предстоящего саммита "группы восьми". Главными темами встречи Меркель считает стабилизацию мирового экономического роста, защиту интеллектуальной собственности, либерализацию мировой торговли, а также придание процессу глобализации "человеческого лица".

Канцлер заявила, что с пониманием относится к критике, которую выражают уже в преддверии встречи антиглобалисты. Она подчеркнула, что мирные протесты против саммита не только легитимны, но и будут учтены участниками переговоров. Одной из центральных задач "группы восьми" Меркель считает придание процессу глобализации "человеческого лица". Необходимо создать условия для того, чтобы люди во всем мире могли жить достойно.

Главными политическими темами саммита в Хайлигендамме станут ближневосточный конфликт и иранская атомная программа. Правительство Ирана Меркель призвала выполнить требования международного сообщества. В противном случае Совбез ООН *"продолжит предпринимать решительные действия"*. В необходимости последнего канцлеру, правда, еще предстоит убедить Владимира Путина. Россия наряду с Китаем по-прежнему отказывается поддержать всесторонние санкции против Тегерана.

«Сор из избы» Назарбаева

Телекомпания "КТК" и еженедельник "Караван", принадлежавшие Рахату Алиеву, зятю президента Казахстана Нурсултана Назарбаева, прекратили свое существование. Сообщается, что эти меры приняты в связи с тем, что они нарушали законодательство страны. Об этом сообщает Би-Би-Си.

За день до закрытия телекомпании и газеты МВД Казахстана возбудило уголовное дело в отношении Алиева, обвиняя его в похищении в январе 2007 года руководителей "Нурбанка" Абилмажена Гилимова и Жодаса Тимралиева. Рахат Алиев является совладельцем этого банка. По словам главы пресс-службы МВД республики Багдата Кожахметова, расследование дела ведется по личному распоряжению президента Назарбаева.

Алиев является мужем старшей дочери президента страны Дариги Назарбаевой и до недавнего времени считался одним из самых влиятельных людей в стране.

Сам Алиев отрицает свою вину. Он выступил с заявлением, в котором обвинил Нурсултана Назарбаева в политическом преследовании, и объяснил это своим намерением баллотироваться на высший пост в государстве в 2012 году, когда истекают полномочия действующего главы республики. По утверждению Алиева, родственник не простил ему этого; все, что теперь происходит вокруг "Нурбанка" и вокруг него самого, следует рассматривать в этом контексте.

Реакция президента на это выступление была молниеносной — его указом Алиев был лишен всех должностей, полиция объявила его в розыск. Разочарование в связи с приостановкой деятельности "Каравана" и КТК выразило Посольство США в Казахстане.

ЛЮБОПЫТНО

Хотите поужинать с министром?

Бывший президент Южно-Африканской Республики 89-летний Нельсон Мандела через открытый интернет-аукцион Ebay предложил составить ему компанию в так называемом "раннем плотном ужине с чаем", сообщает издание The Inquirer.

Встреча с победителем торгов состоится в штаб-квартире Детского фонда Нельсона Манделы, расположенной в столице ЮАР — Йоханнесбурге. Туда участник аукциона, пожелавший отужинать со всемирно известным африканским политическим деятелем и готовый заплатить за это больше остальных, должен будет добраться сам.

Вырученные средства экс-президент ЮАР планирует потратить на благотворительные программы для детских учреждений Южной Африки. В ноябре 2006 года Мандела уже выставлял на торги в Ebay возможность выпить с ним чаю.

Кроме того, по сведениям Reuters, на торги в Ebay выставлены завтрак с лауреатом Нобелевской премии мира и бывшим архиепископом Кейптауна Десмондом Туту и партия в гольф с актером Сэмюэлем Л. Джексоном.

Кроме того, предлагается купить завтрак с министрами и известными деловыми людьми ЮАР. Все вырученные от этой акции средства пойдут на финансирование детских учреждений страны.

ФОТОВЗГЛЯД

В Индии — строительный бум. Это привело к несанкционированному забору песка из русла некоторых рек. Экологи бьют тревогу.

В Канне во время фестиваля была хорошая погода. А если еще и девушки целуют, то режиссеру Квентину Тарантино уж совсем не на что жаловаться...

ВАЖНАЯ ТЕМА

Кому дует попутный ветер?

*В чем причины охлаждения отношений Москвы с Западом? Как выйти из этого тупика? Вот одна из важнейших тем мировой прессы. Ниже мы предлагаем фрагменты из статей на эту тему влиятельных изданий — **THE WALL STREET JOURNAL** и **FINANCIAL TIMES**.*

Отношения между Москвой и США, а также Евросоюзом, сейчас самые плохие за весь период, начавшийся с краха СССР в 1991 году. Госсекретарь США Кондолиза Райс нанесла в Москву визит, чтобы разрядить напряженность накануне встречи президентов двух стран, которая должна состояться в июне. Российские официальные лица пообещали внять ее призыву и смягчить жесткую риторику, которой они придерживались в последние месяцы. Но в то же время обе стороны отказались отступить от своих позиций по ключевым спорным вопросам.

Закончился провалом и саммит ЕС—Россия под Самарой. В ситуации, когда разногласия умножаются, а соглашения, ради которых затевался саммит, отложены на дальнюю полку, некоторые государства — члены ЕС ратовали за отмену встречи.

За неприязненным отношением Москвы к Западу в последние месяцы стоит ощущение, что Вашингтон и его союзники пытаются сдержать Россию, вновь набирающую силу. Эту тему с удовольствием подхватили российские СМИ, контролируемые государством, в рамках широкой программы Кремля по использованию национализма как орудия, которое обеспечит общественную поддержку правящей элиты накануне декабрьских парламентских выборов.

"Российская экономика переживает бум, — говорит Караганов, председатель президиума Совета по внешней и оборонной политике — правительственной консультативной группы, в которую входят высокопоставленные представители кремлевской администрации, выражая широко распространенное в Москве мнение. — *Наши Вооруженные силы — вторые по мощи в мире после американских, мы играем активную роль на Ближнем Востоке, а Китай изо всех сил обхаживает Россию. Для России задул попутный ветер".*

Кампания Кремля по формированию национальной идентичности продвинулась еще на шаг: Русская православная церковь официально положила конец расколу со своим ответвлением, учрежденным за границей в первые годы существования СССР. Это примирение было давней целью президента Владимира Путина, охарактеризовавшего событие как *"важнейшее условие для восстановления утраченного единства всего "русского мира"*.

В США и Европе решительность Москвы вызывает растущие опасения, в особенности потому, что она сопровождается неуклонным сворачиванием демократических институтов внутри России и все более частым использованием экономических рычагов и других средств для оказания давления на соседей.

В последние годы в Евросоюзе наблюдается глубокий раскол по вопросу о политике в отношении Москвы. Отношение Польши и стран Балтии к России вызывает раздражение у Германии и других "старых" членов ЕС, так как им кажется, что налицо предубеждение. Новые восточноевропейские члены утверждают, что Евросоюз относится к России слишком мягко и позволяет Москве расшатать их блок, наказывая один государства-члены и одновременно подыгривая другим.

Это были фрагменты из THE WALL STREET JOURNAL. А вот что пишет FINANCIAL TIMES:

Европа не находится на грани новой холодной войны, а является объектом российской политики, имеющей целью подорвать самые основы стабильности в Центральной Европе. Пока Евросоюз не придет к единому мнению относительно того, как следует реагировать на этот вызов, встречи в верхах с Путиным могут только усугубить сегодняшнюю сложную ситуацию в области безопасности.

То, что европейцы справедливо считают одним из своих величайших достижений, — успешная интеграция бывших стран коммунистического блока, расположенных в самом сердце континента, — ныне воспринимается в Москве как беда.

Путин, публично заявивший, что кончина советской империи была *"величайшей геополитической катастрофой"* XX века, знает, что его шансы восстановить контроль над бывшими колониями Москвы равны нулю. Тем не менее вся его политика призвана вынудить новых членов ЕС оставаться маргинальными игроками, чтобы вопросы безопасности континента по-прежнему решались без их участия — в неких высших сферах, до которых они не доросли, — и часто за их счет.

Теоретически опасливое отношение Москвы к центральноевропейским государствам можно понять. По отдельности ни одно из них не отличается особенной мощью или влиятельностью. Но всех их объединяет глубокое чувство обиды на бывшего колониального господина, и со временем они могут превратить Евросоюз в еще один антироссийский блок, неотличимый от НАТО — военного альянса, который до сих пор остается для России самым страшным пугалом.

Чтобы избежать этой опасности, наилучшим выходом для России был бы дружественный диалог с ее бывшими сателлитами. Какой-нибудь незамысловатый жест — российский президент мог бы в знак покаяния преклонить колени перед памятником в лесу Катыни (где по приказу советских властей были уничтожены десятки тысяч поляков) — мог бы изгладить десятилетия вражды. Но даже в отсутствие таких проявлений дипломатические отношения в прагматичном, деловом стиле могли бы дать очень много.

Вместо этого Россия продолжает относиться к Центральной Европе свысока. Одно время Москва мечтала наладить тесные отношения с крупными западными державами, чтобы страны Центральной Европы ничего не значили. Когда эта стратегия оказалась безуспешной, Кремль начал торговую войну с Польшей и нефтяную — с Литвой, а также перешел в дипломатическое наступление на Эстонию. Непочтительно отзываясь о центральноевропейцах, Россия стремится построить новые нефте- и газопроводы в обход их территории, чтобы сделать этот регион еще более уязвимым с точки зрения экономического шантажа. Как сформулировал недавно Сергей Караганов, приближенный к Кремлю российский эксперт по вопросам безопасности, центральноевропейцев *"вообще можно игнорировать. Они не независимы"*.

Тем временем действия некоторых западноевропейских лидеров лишь поощряли поведение Москвы. Широко известно, что Жак Ширак — ныне экс-президент Франции — однажды приказал центральноевропейцам *"заткнуться"*, когда обсуждаются *"более крупные"* политические вопросы. Канцлер Германии Герхард Шредер обязался вложить средства своей страны в российские новые трубопроводы для поставки энергоносителей и теперь является служащим газовой компании, контрольный пакет которой принадлежит российскому государству.

Давно пора поговорить с Путиным без обиняков. Тянуть больше нельзя. Надо четко разъяснить, что попытки России запугать и разобщить государства Центральной Европы не имеют шансов на успех и, если таковые будут продолжаться, Москве придется расплачиваться за свое поведение. Самый прямой способ это сделать — публично заявить, что все будущие саммиты или договоры с Москвой откладываются, пока не будет разрешена длинная череда самых заметных конфликтов.

Подготовил к печати Сергей ИВАНОВ.

Почему запела президент Латвии?

Жители Латвии открыли для себя неожиданный талант своего президента, передает НТВ. Национальное радио передало в эфире песню в исполнении Вайры ВИКЕ-ФРЕЙБЕРГИ.

Песня под названием "Солнышко — моя крестная" была спета президентом специально для сборника народной латышской музыки. Услышать целиком, о чем пела Фрейберга, Латвия сможет в середине июня, когда диск появится в продаже.

Латышская народная песня в исполнении президента Вайры Вике-Фрейберги будет транслироваться также на радиостанции Би-Би-Си.

Как отмечает корреспондент Би-Би-Си Фиона Вердж, Вике-Фрейберга была воспитана на народной музыке и несколько раз выступала на фестивалях. По словам президента Латвии, записью народной песни она преследовала серьезную цель, поскольку для латышей музыка является средством примирения со своей непростой историей.

"На протяжении столетий под сапогом армий различных стран, которые пересекали латвийские равнины то в одном, то в другом направлении, нашему народу выпадали огромные страдания. Но пение было способом сохранить и ум, и душу даже в условиях невероятно трудной жизни", — заявила Вике-Фрейберга.

По словам корреспондента, после десятилетий советского прошлого народные песни для латышей оказались навсегда связанными с национальным самоопределением. Президент Латвии, возможно, не остановится на сингле. Теперь она подумывает о записи целого альбома.

Они делают «экономическую погоду»

Крупнейшие фирмы Европы

Немецкое деловое издание Handelsblatt опубликовало ежегодный рейтинг 500 самых крупных по товарообороту компаний в Европе. В десятку лидеров вошли четыре немецких концерна: DaimlerChrysler, Volkswagen, Siemens и E.ON. Первое место занял нидерландский Shell, на второй позиции — британский BP. Франция представлена компаниями Total и Carrefour, Италия — Eni, Люксембург — Arcelor Mittal.

"Крупнейший совокупный товарооборот по-прежнему остается за Германией и Великобританией", — говорится в комментарии к рейтингу. Немецкие компании наиболее солидно представлены в топ-50: в этот список вошло 13 предприятий из Германии. Британские концерны берут количеством: в общий рейтинг вошло 113 фирм из этой страны.

По сравнению с предыдущим годом заметно увеличилась доля компании из Восточной Европы. Этот регион представлен в первую очередь предприятиями из России Чехии и Польши. Российские "Газпром" и "Лукойл" вошли в список 50 крупнейших концернов.

БЫВАЕТ И ТАКОЕ

Бусы из чеснока

В Нью-Йорке в подземке мегаполиса устроили "овощное" дефиле.

Создатели необычной коллекции — дизайнеры Большого Яблока — черпали вдохновение в собственной тарелке. Они решили, что и картофель может быть гламурным, если знать, как его носить.

Бусы из чеснока и помидоров черри, вечерние наряды из спаржи, коктейльные платья из листьев салата, пляжные мини из моркови... Все это не просто ради забавы.

Как сообщает НТВ, модельеры утверждают, что в их коллекции зашифрован призыв к здоровому образу жизни.

СЕКРЕТНЫЙ БОЛЬНОЙ

Нет времени побриться и постричься

Кубинский лидер Фидель Кастро раскрыл некоторые подробности, касающиеся состояния своего здоровья, сообщает агентство "Рейтер".

По его словам, в 2006 году он перенес не одну, а несколько операций на кишечнике, причем первая из них была неудачной. Именно неудачи на первом этапе лечения и стали, по словам команданте, причиной столь долгого и тяжелого выздоровления.

Кастро отметил, что врачи перевели его с внутривенного питания на пероральное, и он уже значительно восстановил потерянный за время болезни вес. По словам высокопоставленного больного, в настоящее время ему угрожает только старость да последствия легкомысленного отношения к здоровью в молодые годы.

Кубинский лидер подчеркнул, что не фотографируется и не дает снимать себя на видео только потому, что плотный график его занятий и восстановительных процедур до сих пор не оставлял ему времени побриться и постричься.

О болезни Кастро впервые стало известно летом 2006 года. Фидель временно отошел тогда от исполнения обязанностей главы государства, передав свои полномочия брату Раулю. Точный диагноз заболевания 80-летнего политика до сих пор держится властями Кубы в секрете.

ТАМ, ГДЕ ДИКТАТУРА

За «ниязовские миллиарды»

На границах Туркмении фактически введен режим чрезвычайного положения. Задача — не допустить вывоза из страны многомиллиардного состояния Сапармурата Ниязова.

По всем пограничным постам разосланы две директивы. В первой — около десятка фамилий бывших и нынешних "силовиков", которым запрещено уезжать из страны. Все эти люди якобы "скрываются от туркменского правосудия". Во второй — перечень предметов роскоши, которые ни при каких обстоятельствах не должны покинуть пределы республики. Предположительно речь идет об имуществе, принадлежавшем лично туркменбаши и его окружению. Об этом сообщает Izvestia.ru и продолжает.

С приходом к власти Гурбангулы Бердымухаммедов принялся назначать на руководящие посты своих людей — в основном родственников и земляков из Геок-Тепинского района. Перестановки уже коснулись Министерства железнодорожного транспорта, назначен новый мэр Ашхабада...

Однако самые масштабные "чистки" начались в силовых ведомствах. Арестован министр национальной безопасности Гельдымурад Аширмухаммедов. Еще месяц назад такого развития событий ничто не предвещало — в конце апреля Аширмухаммедов даже сопровождал туркменского президента в Москву. Замглавы МНБ Агаджан Пашшыев уволен — "в связи с переходом на другую работу".

С той же формулировкой сместили Акмурада Реджепова — начальника службы президентской охраны, человека, которого считали правой рукой Ниязова. Вскоре он был арестован. В тюрьме оказался и его сын, полковник национальной безопасности Нурмурат Реджепов. Накануне ареста Реджепова-младшего специально вызвали в Ашхабад из ОАЭ, где тот работал советником в посольстве Туркмении.

Именно аресты Реджеповых дают все основания считать: "охота на ведьм" началась. В "черном списке", отправленном на погранпункты, значатся в основном люди из их окружения. Прежде всего те, кто мог что-то знать о бизнес-контактах Реджеповых с сыном Ниязова Мурадом. И главное — о богатствах самого туркменбаши. Выведенных за границу или все еще остающихся в республике.

По неофициальным данным, в последние годы своей жизни "отец всех туркмен" успел перенаправить через подставные коммерческие структуры на Запад до трех миллиардов долларов, полученных от продажи нефти, газа и хлопка. Большую часть, по некоторым сведениям, — в Deutsche Bank. Доказать, так это или нет, невозможно — руководство банка отказывается от каких-либо комментариев на эту тему.

Сам Ниязов не особо скрывал, что живет куда лучше, чем миллионы его сограждан. И дело даже не в дорогих костюмах западных дизайнеров и перстнях с драгоценными камнями. Он признался, что является "одним из крупнейших бизнесменов страны" — в 1998 году взял кредит на сумму 3,5 миллиона долларов в "одном из банков республик" на разведение домашней птицы. И не только его полностью погасил, но и вдвое увеличил поголовье. Еще пример: президент сумел за один день вытащить своего сына Мурада из тюрьмы в Анкаре, куда тот угодил за неуплату карточного долга. Для туркменбаши не составило никакого труда достать за сутки 20 миллионов долларов.

Именно через своего сына Мурада, жившего сначала в Брюсселе, затем в Вене, а после перебравшегося в Арабские Эмираты и заработавшего за эти годы репутацию "финансового афериста", Сапармурат Ниязов, видимо, и переводил капиталы за границу. С середины 1990-х в бизнес-вопросах Мурада консультировал Акмурад Реджепов — тот самый начальник службы президентской охраны, который был арестован 17 мая.

После смерти Сапармурата Атаевича стало ясно, чья именно голова полетит одной из первых. Ведь в борьбе за президентское кресло Реджепов поддержал не Бердымухаммедова, а своего земляка — главу Карабекаульского района Мухаммедназара Гурбанова.

Так что скорее всего Реджеповы не только знали о схемах вывода за границу капиталов Ниязова, но и могли управлять процессом. А их арест и запрет людям из ближайшего окружения туркменбаши покидать пределы республики — не что иное, как попытка властей наконец взять под контроль "ниязовские миллиарды". Вот только не запоздала ли она?

Елена ШЕСТЕРНИНА.

Клип не понравился

Директор Государственного кукольного театра Туркмении Аймамед Ишанкулиев получил выговор от Министерства культуры за то, что предоставил не лояльному к властям певцу помещение для съемок клипа, сообщает сайт "Хроника Туркменистана".

По данным источника, исполнителю, имя которого не называется, ранее запрещали выступать на телевидении, поскольку он не пел о тогдашнем президенте Сапармурате Ниязове. После того как республику возглавил Гурбангулы Бердымухаммедов, клип этого певца все же передали по четвертому каналу телевидения, однако новому президенту, как сообщает источник, он не понравился.

При этом кукольный театр, отмечает "Хроника Туркменистана", не отделался только выговором. Руководству приказали отменить все концерты, которые должны были пройти в этом здании. Теперь театру придется аннулировать соглашения с музыкальными коллективами и исполнителями, которые были заключены на год вперед.

Напомним, что в середине марта, спустя примерно месяц после вступления в должность, президент Туркмении сделал выговор министру культуры Энебай Атаевой *"за ослабление контроля над работой телевидения и низкое качество телевизионных программ"*. В случае, если порядок на ТВ не будет наведен, Атаевой было обещано увольнение, сообщает "Туркменистан.Ру".

ФОТОУЛЫБКА

Иногда спортсмены неожиданным образом реагируют на происходящее во время соревнований.

Некоторые слонята — как и маленькие дети — любят играть с мячом. Слоненок Теми из мюнхенского зоопарка — один из них.

Народная Воля http://www.nv-online.info
31 МАЯ 2007 г.

АБЯЦАННЕ

Беларусь скароціць час мытнага афармлення да 30 хвілін

Беларусь мае намер зрабіць працэдуру папярэдняга дэкларавання таварaў такой жа, як і ў сумежных краінах. Пра гэта паведаміў начальнік упраўлення арганізацыі мытнага кантролю Сяргей Барысюк.

Па яго словах, папярэдняе дэкларавaнне скароціць час мытнага афармлення з 3—6 гадзін да 30 хвілін. Барысюк адзначыў, што 80% усіх транзітных перавозак праз Беларусь здзяйсняюць замежныя перавозчыкі.

Менавіта яны ў асноўным і прастойваюць у чэргах на мытнях. Беларусь ужо рэалізавала на практыцы праекты па абмене інфармацыяй пры ажыццяўленні папярэдняга мытнага афармлення з Расіяй.

У стадыі разгляду і ажыццяўлення знаходзіцца сумесны праект з Украінай. Аднак з іншымі сумежнымі дзяржавамі пытанне інфармацыйнага супрацоўніцтва пакуль не вырашана, паведамляе БЕЛТА.

ЧУЛІ?

Падаражэла навучанне ў аўташколах

Урад Беларусі ўстанавіў памеры платы за навучанне кіраванню транспартным сродкам.

Такім чынам, цяпер плата (лімітавы максімальны тарыф) за навучанне кіраванню для падрыхтоўкі або перападрыхтоўкі вадзіцеляў катэгорыі А складзе 222,74 тысячы рублёў, катэгорыі В — амаль 600 тысяч, катэгорыі С — 1 мільён 86 тысяч, катэгорыі В—С — 1 мільён 232 тысячы.

У плату не ўключаныя выдаткі на аўтамабільнае паліва.

Калі цябе ніхто не згвалціў, то пасядзі ў турме 6 месяцаў

Толькі адна з чатырох заяў аб згвалтаванні, якія атрымліваюць міліцыянты Віцебскай вобласці, становіцца падставай для крымінальнай справы. У абласной пракуратуры тлумачаць, што нярэдка жанчыны лёгкадумна знаёмяцца з выпадковымі людзьмі і пагаджаюцца на прапановы аб сумесным застоллі. А пасля становяцца аб'ектам сексуальных заляцанняў. Шмат хто з іх, падаўшы заяву аб пасягальніцтве на палавую свабоду і недатыкальнасць, потым адмаўляюцца ад абвінавачванняў.

Часта жанчыны спасылаюцца на прымірэнне, а ў некаторых выпадках — і на тое, што ім папросту заплацілі за маральную шкоду.

Ёсць выпадкі лжывых заяў аб згвалтаванні. Так, нядаўна жыхарка Віцебска была асуджана на шэсць месяцаў пазбаўлення волі за тое, што сфальсіфікавала сведчанні гвалту.

Валерый ЗУЕЎ.

УВАГА!

Горача? Можа быць яшчэ гарачэй!

Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Беларусі папярэджвае аб адказнасці за раскладванне агню ў неналежных месцах.

Як паведаміў прэс-сакратар МНС Віталь Навіцкі, у большасці выпадкаў прычынай лясных пажараў і пажараў на тарфяніках з'яўляецца чалавечы фактар. Ён папярэдзіў, што выкарыстанне мангала прыраўноўваецца да раскладання агню. Выкарыстоўваць агонь можна толькі ў спецыяльна абсталяваных месцах.

Згодна з КоАП, раскладванне агню ў неналежным месцы можа мець вынікам папярэджанне або штраф да 12 базавых велічыняў (372 тыс. рублёў), парушэнне пажарнай бяспекі ў лясной зоне, якое не прывяло да знішчэння расліннасці і іншага ўрону, — да 25 базавых велічыняў (775 тысяч рублёў), з уронам — 25—50 базавых велічыняў (775 тыс. — 1 млн 550 тыс. рублёў). Выпальванне сухой расліннасці цягне пакаранне ў выглядзе штрафу ад 10 да 40 базавых велічыняў (310 тыс. — 1 млн 240 тыс. рублёў).

Марына НОСАВА.

НЕОБЫЧНАЯ ИСТОРИЯ

Ошибка

По цене двухкомнатной квартиры

Сегодня все, кто занимался этим делом, разводят руками: нелепый случай, досадная ошибка. А исправить случившееся никто не решается.

Начальник отдела прокуратуры города Минска старший советник юстиции Борис Легчин, как только я назвал фамилию Тимошок, сразу вспомнил:

— Парадоксальная ситуация. Но вы обратите внимание, и прокуратура города, и Генеральная прокуратура Республики Беларусь — все хотели помочь Оксане Ивановне. Мы внесли четкие предложения в Минский городской исполнительный комитет.

— А там с ними не согласились?

— Ошибаетесь, — возразил Борис Самуилович. — Согласились. И даже искали возможность помочь потерпевшей. Но закон есть закон, а он не на ее стороне.

Вот такая любопытная ситуация. Никто не против, все за, а решить проблему не могут. Хотя, когда я рассказал об этой истории опытнейшему юристу, старейшему работнику прокуратуры, тот, не задумываясь, заявил:

— Пусть не занимаются буквоедством там, где не надо. Допустили ошибку, так исправьте ее по-человечески. А случай действительно необычный, законом не предусмотренный.

Так что это за случай, что за история, которая врезалась в память юристам и повергла чиновников в замешательство? Суть такова.

Весной 1999 года матери Оксаны Тимошок Марии Гончарик и ее мужу была выделена в порядке исключения двухкомнатная квартира. Они, инвалид и ветеран войны, стоящие в очереди на улучшение жилищных условий, имели на то право. Причем получили обычное жилье из коммунального фонда. То, которое называлось государственным. О социальном тогда и речь не шла.

Но случилось необъяснимое, но иначе черные силы постарались. Квартира №121 в доме 26 по улице Якубовского незаметно превратилась в социальное жилье. А хозяева ее про это знать не знали и ведать не ведали. Печальной вестью их огорошили только тогда, когда Мария Васильевна решила приватизировать жилье. Но получила отказ: по статусу не положено. Возмущению женщины не было предела. Она написала письмо самому президенту Республики Беларусь. Мол, так и так, обижают ветеранов, творится беззаконие. И ответ не замедлил себя ждать. Но пришел он не от главы государства, а от заместителя главы администрации Фрунзенского района А.А.Степанова:

"Уважаемая Мария Васильевна! Согласно статье 80 Жилищного кодекса РБ, жилые помещения социального пользования приватизации, обмену и разделу не подлежат".

Гончарик такой ответ, конечно, возмутил. Но на дальнейшую борьбу сил не хватило. Умер муж, да и у самой резко пошатнулось здоровье. Пришлось звать на помощь дочь. Ту в порядке исключения прописали к матери. А вскоре и Мария Васильевна ушла из жизни.

А коль не стало хозяйки, то и Оксану Ивановну попросили убраться из социального жилья. И причину нашли вескую: да, вас прописали к родителям на постоянной основе как члена семьи, но есть форма 15, где вашей рукой начертано: цель приезда — опекунство.

Но не в опекунстве дело, не из-за него потеряно жилье. Сегодня известны конкретные виновники, их фамилии, должности, известны их объяснения. Хотя какие это объяснения? Они вроде лепета первоклассника.

А тайное стало явным случайно. Оксана Ивановна посчитала, что ее выселили из квартиры незаконно. И обратилась в суд. А суду понадобились документы из ЖЭСа, в том числе и ордер. Вот они и поведали правду: жилье-то не социальное. К сожалению, это не повлияло на решение суда. Но случившееся породило кривотолки, у кое-кого возникли подозрения: а не хотели ли определенные лица нажиться на квартире больных старичков-пенсионеров?

Прокуратура Фрунзенского района провела расследование по данному факту и преступного умысла не усмотрела. Не обнаружила она и халатности чиновников. Есть только дисциплинарный проступок. И знаете кого? Конечно, стрелочника. А конкретно: бухгалтера ЖЭС №83 Е.И.Ковалевой. Это она допустила ошибку.

В материалах проверки старшего следователя, юриста второго класса Д.Н.Вашкеля есть интересные признания.

"В связи с чем в книге лицевых счетов указано, что квартира №121 в доме 26 — 4 по улице Якубовского относится к квартирам социального пользования, бухгалтер УП "ЖЭС №83" Ковалева Е.И. пояснить не может. Хотя может сказать, что запись о том, что квартира является квартирой социального пользования, сделана ее рукой. Данная запись появилась позже, после внесения всех основных данных. То есть в ордере не было указано, что квартира получена как социальное жилье. А вот почему ею позже была сделана такая запись, она затрудняется сказать. По собственной инициативе, без какого-либо документа она сделать такую запись не могла. Она может предположить, что, возможно, была допущена ошибка в терминах, так как Гончарик М.В. проходила у них по социальному списку граждан, была инвалидом и была признана недееспособной".

Не могла объяснить случившееся и директор УП "ЖЭС №83" Л.А.Карнацевич. Она тоже сомневается: "По собственной инициативе, без какого-либо документа бухгалтер сделать такую запись не могла".

Интересны откровения и начальника отдела жилищной политики администрации Фрунзенского района А.И.Гончаренко. Он, оказывается, не помнит, чтобы Гончарик обращалась по вопросу приватизации квартиры. А вот письмо из Администрации президента Республики Беларусь было. И здесь я снова процитирую материалы проверки.

"Опрошенный А.И.Гончаренко пояснил. В обращении М.В.Гончарик в Администрацию президента РБ было указано, что ЖЭС №83 отказывается выдать ей документы на приватизацию жилья. Чтобы выяснить причину отказа, он связался по телефону с бухгалтерией ЖЭС. Кто-то из бухгалтеров сказал, что квартира выделена как социальное жилье. На основе данной информации он и подготовил ответ М.В.Гончарик, который был подписан заместителем главы администрации района".

Какой стиль работы, какая внимательность к письмам и обращениям граждан! Причем запрос пришел не с улицы Якубовского, а из Администрации президента Республики Беларусь. И чиновник, не проверив факты, не убедившись лично, строчит ответ. А бывший первый заместитель главы администрации Фрунзенского района А.А.Степанов, не сомневаясь в деловых качествах своего подчиненного, ставит подпись.

"У него не было оснований не доверять информации, полученной от своего подчиненного, который является грамотным, ответственным и опытным специалистом, в связи с чем он не перепроверял доложенную ему информацию. Что происходило в дальнейшем с данной квартирой, он пояснить затрудняется, так как не помнит этого", — так говорил А.А.Степанов старшему следователю прокуратуры Д.Н.Вашкелю.

И Д.Н.Вашкель на основе полученных фактов, на основе всех материалов проверки приходит к такому выводу:

"В ответе администрации Фрунзенского района от 25.01.2001 на обращение Гончарик М.В., подготовленном начальником отдела приватизации жилищного фонда Гончаренко А.И., была указана несоответствующая действительности информация. Достоверно установлено, что указанная квартира относилась к государственному, коммунальному фонду. И администрация Фрунзенского района никогда не принимала решения об отнесении квартиры, в которой проживала Гончарик М.В., ее муж, а также дочь Тимошок О.И., к числу жилых помещений социального пользования. В результате получения не соответствующего действительности ответа о невозможности приватизации квартиры хозяева не смогли воспользоваться своим законным правом на приватизацию занимаемого жилого помещения, что повлекло причинение вреда их правам и законным интересам, а также правам и законным интересам Тимошок О.И. как члена семьи и наследника Гончарик М.В."

И, видимо, неспроста заместитель Генерального прокурора РБ В.А.Прус, познакомившись с такими вескими доводами, написал Оксане Ивановне:

"По результатам рассмотрения Вашего обращения прокурором города Минска в Минский городской исполнительный комитет внесено предложение, в котором, в частности, горисполкому предложено рассмотреть вопрос о предоставлении возможности наследникам Вашей матери в порядке исключения приватизировать указанную квартиру либо предоставить Вам по договору найма спорного жилого помещения".

И что же ответил на это предложение горисполком и лично председатель комитета строительства и жилищной политики Е.И.Вовна? А ответил он коротко и ясно: *"правовых оснований для предоставления жилья по договору найма и его последующей приватизации не имеется".*

Ответ этот наводит на грустные размышления и вызывает ряд вопросов. А кто лишил наследников М.В.Гончарик этих правовых оснований, кто водил за нос престарелых людей, инвалида и участника войны? И что это за практика такая: вести проверку писем, поступающих из Администрации президента, доверяясь только одному телефонному звонку, только побеседовав с кем-то из бухгалтеров? И что за специалисты, которые не знают, когда введен термин "социальное жилье", работают в исполкомах? Но больше всего меня насторожила фраза бухгалтера Ковалевой о том, что "по собственной инициативе, без какого-либо документа она сделать такую запись не могла".

Но виноватой признали только Е.И.Ковалеву. Она получила дисциплинарное взыскание, и ее лишили премии. Остальные чиновники отделались легким испугом. Как всегда, у нас крайним оказывается стрелочник.

А больше всего потерпели наследники Марии Гончарик и ее дочь Оксана Ивановна, у которой сейчас большие проблемы с жильем. Чья-то ошибка, не буду намекать на другое, стоила ей и всей семье дорого.

Евгений СОЛОВЬЕВ.

Минск.

АБИТУРИЕНТ-2007

В погоне за дипломом

*Летом этого года прием студентов в Беларуси по 360 специальностям будут осуществлять 43 государственных вуза и десять частных. Об этом сообщила на пресс-конференции в Минске главный инспектор управления высшего и среднего специального образования Министерства образования Беларуси **Мария КАРПЕНКО**.*

Она отметила, что всего в республике работают 31 университет, 7 академий, 2 института и 3 высших колледжа, все вузы частной формы собственности — институты.

Планируемый прием в государственные вузы составит 75,3 тысячи человек, в том числе на дневное обучение — 42,5 тысячи, на заочное — 32,8 тысячи. Всего на бюджетные места будет принято 30,8 тысячи человек, из них на дневную форму обучения — 23 тысячи. Мария Карпенко уточнила, что на бюджетные места в вузы Минобразования будет принято 22 тыс. человек, Минздрава — 1,9 тыс., Минсельхозпрода — 3,2 тыс., Минкультуры — 985 человек, МЧС — 265, Минспорта — 609, Минобороны — 787, МВД — 760, Минсвязи — 200, Госкомавиации — 96, в Академию управления при Президенте Республики Беларусь — 150 человек.

ТЫМ ЧАСАМ

Міністэрства адукацыі Беларусі прыняло рашэнне аб скарачэнні прыёму студэнтаў у падведамасныя ВНУ ў гэтым навучальным годзе: на 15% — на прававыя спецыяльнасці, на 18% — на эканамічныя, на 25% — на некаторыя педагагічныя спецыяльнасці. У цэлым прыём у ВНУ Мінадукацыі скароціцца на 700 бюджэтных месцаў (500 на дзённай форме навучання і 200 — на завочнай).

Разам з тым у беларускіх ВНУ з'явяцца новыя спецыяльнасці — "бухгалтарскі ўлік, аналіз і аўдыт у банках", "бухгалтарскі ўлік, аналіз і аўдыт у бюджэтных арганізацыях", "эканоміка і ўпраўленне турысцкай індустрыяй", "архітэктурны дызайн" і іншыя.

Дарэчы, па пытаннях уступнай кампаніі да 31 жніўня будзе працаваць "гарачая лінія" — з 9.00. да 18.00 (перапынак с 13 да 14.00) у працоўныя дні. Тэлефон у Мінску: **200-84-70.**

КОМПЕТЕНТНО

Дефицит цемента — искусственный

Правительство установит единую цену на цемент в целях избежания спекуляции этим товаром. Об этом сообщил министр строительства и архитектуры Беларуси Александр СЕЛЕЗНЕВ.

Документом будет установлена единая цена на продажу цемента как в государственных торговых предприятиях, так и на коммерческом рынке. *"Нарушение порядка формирования цен будет уголовно наказуемо, то есть цемент нельзя будет перепродавать дороже"*, — сказал министр.

По мнению Александра Селезнева, дефицит цемента создается искусственно. Так, в нынешнем году на потребительский рынок было поставлено в два раза больше цемента, чем в прошлом году. Несмотря на это, дефицит появился уже в мае. В прошлом году он наблюдался в июле-августе.

В результате анализа удалось выяснить, что основными покупателями цемента являются лица, которые потом перепродают его в несколько раз дороже, пояснил Александр Селезнев.

Ирина МАЛЬЦЕВА.

На улице медиков будет праздник

40 коттеджей для медицинских работников будут возведены по решению Минского облисполкома в деревне Лесковка Боровлянского сельсовета. Об этом заявил журналистам после открытия завода по производству тепловых труб в поселке Гатово Минского района председатель Миноблисполкома Николай Домашкевич.

Домашкевич заявил, что деньги на строительство выделены из областного бюджета. Благоустроенные дома бесплатно получат в первую очередь врачи Минской областной клинической больницы с многолетним стажем. Но пятая часть коттеджей будет предоставлена молодым медикам. *"Новые бесплатные дома станут знаком нашей большой благодарности за самоотверженный труд этих людей"*, — цитирует Домашкевича БЕЛТА.

ДАТА

Перамога на Сініх Водах

Прадстаўнікі грамадскасці распрацавалі праграму па падрыхтоўцы святкавання 645-годдзя перамогі войскаў Вялікага княства Літоўскага пад камандаваннем вялікага князя Альгерда на Сініх Водах і вызвалення Украіны ад татараў.

Як паведаміў мастак і грамадскі дзеяч Мікола Купава, створаны грамадскі нацыянальны аргкамітэт па падрыхтоўцы святкавання пад старшынствам выбітнага беларускага навукоўцы, доктара гістарычных навук прафесара Анатоля Грыцкевіча. У праграму святкавання, якое пройдзе ў верасні і снежні 2007 года, уключаны дзіцячая і маладзёжная мастацкая выставы, навуковая канферэнцыя, выстава твораў сяброў Беларускага саюза мастакоў, канцэрт і літаратурны фэст.

"Аркамітэт звярнуўся ў Савет міністраў і Мінскі гарвыканкам з прапановай годна ўшанаваць імя вялікага палкаводца і гаспадара старажытнай беларускай дзяржавы вялікага князя Альгерда ў назвах плошчаў, праспектаў, вуліц у сталіцы Беларусі Мінску, а таксама ў Віцебску, Навагрудку (Гродзенская вобласць) і іншых гарадах краіны, закласці помнік Альгерду ў Мінску, перайменаваць Мінскае суворaўскае вучылішча ў Мінскі кадэцкі корпус імя Альгерда", — зазначыў М.Купава.

Вялікі князь Альгерд (1296 — май 1377) у 1362 годзе разбіў татараў у бітве на рацэ Сінія Воды, у выніку чаго далучыў да ВКЛ Падолле. За час яго княжання тэрыторыя ВКЛ павялічылася больш як у два разы, што было на карысць эканоміцы і культуры беларускіх земляў, якія занялі цэнтральнае месца ў дзяржаве.

Марат ГАРАВЫ.

СТОЛИЦА

Спиртное не предлагать!

Ночная торговля алкогольными напитками, включая пиво, будет запрещена с 1 июня в круглосуточных универсамах Первомайского района — "Европейском" и "Первомайском". Кроме этого, в магазинах, расположенных неподалеку от крупных предприятий района, будет запрещена продажа водки, пива, плодовых и плодово-ягодных вин людям в рабочей одежде. Субъектов хозяйствования, допустивших продажу спиртного несовершеннолетним, ждет суровое наказание — вплоть до лишения лицензий, сообщает сайт Мингорисполкома. Однако пока неизвестно, распространится ли "передовой опыт" на весь город.

Народная Воля http://www.nv-online.info
31 МАЯ 2007 г.

ПЕЧАЛЬНАЯ ИСТОРИЯ

Расстрельный приказ

31 июля 1937 года Политбюро ЦК ВКП(б) утвердило оперативный приказ № 00447 “Об операции по репрессированию бывших кулаков, уголовников и др. антисоветских элементов”, подписанный Народным комиссаром внутренних дел Н.И.Ежовым.

Текст этого документа с некоторыми изъятиями был впервые опубликован в газете “Труд” (4 июня 1992 г.) под заголовком “Расстрел по разнарядке, или Как это делали большевики”. Затем последовали многочисленные издания текста, почти всегда имевшие основой эту неполную публикацию.

Прежде чем перечислить ряд фамилий белорусских “куропатчиков” — перейдем к краткому анализу важнейших пунктов этого документа, наложившего свой отпечаток более чем на год самой кровавой истории СССР и БССР.

В вводной части подчеркивалось, что целью акции являлось не более и не менее как окончательное решение проблемы “внутренних врагов Советского Союза”: *“Перед органами государственной безопасности стоит задача — самым беспощадным образом разгромить всю эту банду антисоветских элементов, защитить трудящийся советский народ от их контрреволюционных происков и, наконец, раз и навсегда покончить с их подлой подрывной работой против основ советского государства”.*

И это не пустая риторика. В “органах” директиву истолковали как призыв к последнему бою, “к прямой физической ликвидации всей контрреволюции, в том числе и пассивной”. Е. К.Прамнек, секретарь Донецкого обкома КП(б)У, 22 августа 1937 года на пленуме обкома партии подчеркнул особый характер операции: “Нужно пошире очистить Донбасс от кулаков, националистов и всякой прочей сволочи. [...] Сейчас началась серьезная и основательная очистка Донбасса. Никогда в истории Донбасса такой глубокой работы по очистке еще не проводилось”.

И даже изолированный в тюремной камере Бухарин в декабре 1937 года полагал, что в стране происходит нечто “Великое”: “Есть какая-то большая и смелая политическая идея генеральной чистки а) в связи с предвоенным временем, б) в связи с переходом к демократии”.

В тексте приказа приведен очень детальный список тех групп населения, которые должны были стать мишенью для операции.

Приказ регулировал прежде всего меру наказания, выносимую тройками: *“все наиболее враждебные”* элементы (первая категория) должны быть расстреляны, *“менее активные, но все же враждебные элементы”* (вторая категория) приговариваются к заключению в лагеря либо тюрьмы на срок от 8 до 10 лет.

В противоположность предложенной в решении Политбюро от 2 июля *“высылке”*, это явилось существенным ужесточением меры наказания. Поскольку приговоры к лагерному и тюремному заключению могли выноситься только судебными либо, соответственно, внесудебными инстанциями, эти группы заключенных также были переданы тройкам.

Далее следует распределение лимитов репрессий по 1-й и 2-й категориям в республиках, краях и областях (в целом 64 территориальные единицы: 40 областей, краев и автономных республик РСФСР, по 8 областей в Украине и Казахстане и восемь союзных республик.

Это регламентирование, установление центром лимитов на уничтожение и заключение в лагеря отличало приказ № 00447 от других репрессивных кампаний Большого Террора; в операциях против *“национальных контрреволюционных контингентов”* не было *“расстрелов по разнарядке”*, местные руководители, начальник УНКВД и главный прокурор *(“двойка”)*, санкционировали составленные органами безопасности списки лиц, подлежащих аресту, и отправляли их с курьером в Москву, где высшая *“двойка”* (Народный комиссар внутренних дел Ежов и Генеральный прокурор СССР Вышинский) выносили окончательный вердикт.

Список административных территориальных единиц и определенных для них цифр жертв, вопреки вновь и вновь высказываемым сомнениям, не обнаруживает никаких существенных пробелов. Отсутствует Якутская АССР, где, несмотря на то, что решением Политбюро от 11 июля 1937 года была образована тройка, она, однако, не участвовала в проведении операции по приказу №00447. Руководитель НКВД республики И.А.Дорофеев объяснял это тем, что в Якутии нет кулаков, к тому же республика *“не представляет интереса для иностранной разведки, поскольку здесь нет промышленности, армии и других военных объектов”.*

Пережив Большой Террор в должности Народного комиссара внутренних дел, Дорофеев все же был арестован в феврале 1939 года. В решении Политбюро от 11 июля 1937 года было также решено не учреждать специальную тройку для Каракалпакской АССР (Узбекистан). Тройки, таким образом, вводились в автономных республиках лишь РСФСР, но не в других союзных республиках.

Определенные в приказе № 00447 контингенты, наряду с округлениями в большую либо меньшую стороны, обнаруживают некоторые существенные отклонения от установленных Политбюро в июле 1937 года лимитов. Так, в приказе почти на 20% уменьшены плановые цифры Хрущева для Московской области, также значительно снижены некоторые цифры по лицам, подлежащим уничтожению (например, для Белорусской и Узбекской ССР, Мордовской, Марийской и Чечено-Ингушской АССР, Дальневосточного, Западно-Сибирского и Орджоникидзевского края, Горьковской, Куйбышевской, Свердловской и Челябинской областей).

Список содержал, однако, и существенные исправления в противоположную сторону (БССР, Карельская, Крымская, Удмурдская и Молдавская АССР, Омская, Саратовская и Ивановская области). Мотивы этих повышений и понижений лимитов — неизвестны. При сравнении утвержденных Политбюро 9, 10 и 11 июля цифр репрессий с цифрами приказа №00447 возникает следующая картина: общее количество — 194.067:177.500, 1 категория — 66.707:47.500 и 2 категория — 125.585:128.200. Это означает, что авторы приказа №00447 понизили общее количество на 16.517 и количество для первой категории на 19.207, в то время как для второй увеличили на 2.615 человек.

Во время проводившихся в сентябре территориальных изменений — некоторые крупные края и области были разделены — для большинства новых регионов могли определяться и новые контингенты, поскольку к этому времени первоначальные квоты были уже “использованы”.

Приказ №00447 предусматривал расстрел 75.950 человек, из них 10.000 заключенных ГУЛАГа, и направление в лагеря и тюрьмы 193.000 лиц, общий контингент репрессий охватывал 268.950 “антисоветских элементов”. Первоначально по Белорусской ССР по 1-й категории (расстрел) и 2-й категории (10 лет лагерей) определялось соответственно 2000 и 10.000 человек. Эти цифры были ориентировочными — лишь посредством запроса к народному комиссару внутренних дел они могли быть повышены. Они могли, однако, также и быть снижены без согласования с Москвой. Было разрешено перераспределение между 1-й и 2-й категориями. Факты значительного превышения минимальных геноцидных разнарядок наблюдались повсеместно, а случаи снижения не наблюдались.

Операция должна была начаться 5 августа (в среднеазиатских республиках — 10, а в Восточно-Сибирской области, Красноярском и Дальневосточном краях — 15 августа) и завершиться в течение четырех месяцев. На первой фазе репрессивные мероприятия должны были быть направлены, как и в приказе 44/21 от 2 февраля 1930 года, лишь против “наиболее враждебных элементов” (первой категории), с помощью чего предполагалось избежать переполнения мест заключения.

Возможно, однако, свою роль сыграло также и то, что предусмотренное заключение в лагеря приговоренных по второй категории приняло конкретные формы лишь к середине августа. Переход ко второй фазе должен был произойти по директиве Ежова (произошел, однако, раньше, по согласованию с НКВД).

Каждая территория была поделена на оперативные секторы (в Белоруссии было шесть таких секторов), в рамках которых оперативные группы под руководством опытного чекиста составляли списки арестов, производили задержания после утверждения этих списков руководителем НКВД и проводили следствие. Все это должно было происходить “ускоренным и упрощенным образом”, т. е. без правовой защиты, очных ставок свидетелей, опроса специалистов, сбора и проверки доказательств.

Вышинский, являвшийся по конституции защитником социалистической законности и в период с 1934-го по 1937 г. прилагавший усилия к отклонению внесудебных притязаний госбезопасности, инструктировал подчиненных ему государственных прокуроров, что *“соблюдение процессуальных норм и предварительные санкции на арест [от прокуроров] не требуются”.* Одновременно он потребовал от своих подчиненных *“активного содействия успешному проведению операцию” и “сохранения секретности в аппарате прокуратуры”.*

Еще в апреле 1938 года Вышинский дал указание прокурорам республик, краев и областей принимать жалобы на неправомерность внесудебных приговоров в рамках массовых операций лишь в исключительных случаях. Только если приговоренные к лишению свободы *“приводят серьезные доводы, указывающие на неправильность осуждения”*, дела могут быть проверены. В иных случаях *“жалобщики”* должны быть извещены о том, что решение является окончательным.

Сам Сталин в январе 1939 года в письме к партийным руководителям и начальникам УНКВД сообщал, *“что применение физического воздействия в практике НКВД было допущено с 1937 года с разрешения ЦК ВКП(б)”.*

О принуждении, таким образом, к признанию, о манипуляциях и фальсификациях следствия сегодня имеется достаточно много материала, прежде всего многочисленные высказывания участвовавших в акции сотрудников НКВД.

На переломе 1937/38 гг. чекисты в дополнение к многочисленным, уже опробованным методам пыток (продолжительные беспрерывные допросы, избиения) изобрели новый, адекватный для массовых операций метод допросов — *“так называемую выстойку или стойку”*, быстро нашедший широкое применение. Человек 100—150 сгоняли в одну комнату, всех их ставили лицом к стене и по несколько дней не разрешали садиться и спать до тех пор, пока арестованные не давали показаний. Ничто не в состоянии лучше охарактеризовать жестокость этих методов, как то обстоятельство, что только в Белоруссии во время допросов были убиты более 20 заключенных.

Тяжелые последствия имела инструкция приказа о том, что *“в процессе следствия должны быть выявлены все преступные связи арестованного”*; она стала поводом для разоблачения гигантских конспиративных сетей, состоящих якобы из тысяч заговорщиков.

Пункт 5 приказа устанавливал состав и компетенцию троек, наиболее предпочитаемой инстанции террора в истории советских массовых репрессий, от Гражданской войны до убийств в Катыни. С гораздо большим основанием, чем вновь и вновь называемые показательные процессы, они могли бы послужить специфическим признаком репрессий сталинизма. Эти внесудебные органы были созданы, когда встал вопрос об осуждении сомнительных и считавшихся опасными советских граждан, без соблюдения правовых норм, в большом количестве, ускоренным производством и без привлечения общественности.

Массовые операции не сочетаются с длительным производством по делу, тройки проявили себя в качестве оптимального псевдоюридического инструмента. История троек тридцатых годов еще далеко не изучена, их существование было вновь вызвано в памяти лишь благодаря публикации архивных материалов в 1990-е гг.

В перечне описаний Большого Террора, опубликованных до 1990 года, было бы напрасно искать это слово. Учрежденными приказом ОГПУ №44/21 от 2 февраля 1930 года тройками при Полномочных представительствах ОГПУ в рамках раскулачивания в период между 1930-м и 1933 годом были приговорены 392.524 лица за политические преступления, в основном по статье 58 Уголовного кодекса.

В 1930 году они вынесли 18.996 смертных приговоров, в 1931-м — 9170. Между тройками периода раскулачивания и тройками Большого Террора существует персональная (вспомнить об именах Реденса, Заковского, Евдокимова, Каруцкого, Бака, Эйхе и т. д.) и функциональная преемственность.

Относительно жертв также проявляются точки соприкосновения: многие из кулаков, заключенных тройками в 1930—1934 гг. в концлагеря, в 1937—1938 гг. по их приговору расстреляли. Несмотря на то, что Политбюро 7 мая 1933 года лишило тройки ОГПУ права выносить смертные приговоры, после этого оно вновь и вновь обращалось к этому инструменту чрезвычайного положения, когда речь шла о необходимости быстрой и бесшумной ликвидации предположительно опасных “антисоветчиков”.

В середине 1934 года в ходе реорганизации ОГПУ, вошедшего в новообразованный Народный комиссариат внутренних дел (НКВД) в качестве Главного управления государственной безопасности (ГУГБ), тройки были упразднены. Однако уже в конце года по просьбам из провинции они вновь были введены в действие для внесудебного вынесения смертных приговоров, правда, на один-два месяца. Подобной практики Политбюро придерживалось до 1937 года.

В последний раз, впрочем, в канун массовых операций: 17 июня 1937 года Миронов, руководитель УНКВД Западно-Сибирского края, информировал партийного секретаря региона, что УНКВД напало на след гигантского заговора, создавшего по всей Западной Сибири сеть занимающихся подрывной деятельностью ячеек. Эта названная позже *“эсеро-ровсовским заговором”* либо контрреволюционной кадетско-монархической организацией группа под руководством белых генералов пыталась сформировать повстанческую армию из сосланных в Нарымский округ и в Кузбасс бывших кулаков и царских офицеров.

Партийный секретарь Эйхе сделал то, что он уже неоднократно делал в 1933/34 гг.: он запросил партийный центр в Москве о разрешении преследовать членов опасного заговора внесудебным путем. Политбюро 28 июня 1937 года приняло решение об учреждении тройки в Западно-Сибирском крае, куда должны были входить руководитель НКВД, первый секретарь партийного комитета и государственный прокурор края; ее задача состояла в том, чтобы ускоренным производством приговорить к смерти членов контрреволюционной организации, которые, как предполагалось, готовили восстание среди ссыльных кулаков. Эта тройка по праву была названа *“прямым предвестником” троек”* приказа №00447.

Данные показывают, что она заседала 9, 25, 29 июля и 1, 3, 4 августа 1937 года и приговорила к смерти свыше 30 лиц города Кемерово и окрестностей. На этом, однако, операция против членов эсеро-ровсовского заговора не закончилась. *“Ровсовская операция”* превратилась в гигантскую специальную акцию, проходившую одновременно с кампанией против кулаков и уголовников. В статистических отчетах об осужденных в Запсибкрае и в Новосибирской области (возможно, и в Алтайском крае) ровсовский контингент выступает как самостоятельная величина, не входящая в установленные Политбюро лимиты.

Вернемся к тройкам: то обстоятельство, что в источниках 1937—1938 гг. нет единого названия для ускоренного трибунала, созданного приказом № 00447, привело к некоторой путанице в литературе.

Если судить по многочисленным факсимильным репродукциям дел *“троек”*, учрежденных в рамках приказа №00447, то наиболее употребительным являлось самоназвание *“тройка при УНКВД СССР по [Калининской, Московской, Омской областям и т. д.]”.* Однако известно, по крайней мере, два исключения: в Ленинграде этот орган назывался *“Особая тройка УНКВД ЛО”*, а в Ярославле над протоколами тройки запечатлено заглавие: тройка *“при Управлении НКВД Ярославской области по внесудебному рассмотрению дел”.*

В документах правительства, партийного центра либо в корреспонденции учреждений НКВД наряду с обозначением *“особая тройка”* встречаются также эвфемистическое наименование *“судебная тройка”* и *“спецтройка”.*

Несмотря на употребление в источниках, термин *“Особая тройка”* должен остаться за созданным в сентябре 1938 года органом, который действовал уже вне рамок приказа №00447 и занимался преследованием *“национальных меньшинств”.*

Наряду с учрежденной приказом №00447 тройкой и *“особой тройкой”*, введенной в действие в сентябре 1938 года, во время Большого Террора существовала еще одна внесудебная инстанция, называвшаяся тройкой, т. н. милицейская или паспортная тройка, которая могла приговаривать к наказанию в виде лишения свободы сроком до пяти лет.

Такие тройки были вовлечены в *“кулацкую”* операцию в том отношении, что часть рассмотренных ими уголовных дел в 1937/38 гг. была передана тройкам приказа №00447. В Украине, где тройки с весны 1938 года рассматривали преимущественно дела боротьбистов, петлюровцев и красных партизан, новый комиссар внутренних дел А. И. Успенский 1 марта 1938 года приказал: *“Уголовников в основном пропускайте через милицейские тройки, на судебных тройках рассматривайте только активных участников бандшаек, имея в виду, что по уголовникам дополнительных лимитов также не будет”.*

Уже во второй половине месяца (июль) Политбюро неоднократно изменяло свои собственные решения о составе *“троек”* от 5—11 июля 1937 года. Наиболее ярким примером этого является произведенная 23 и 28 июля полная смена составов *“троек”* Саратовской, Омской и Ивановской областей. Представители руководства партии, управления НКВД и государственной прокуратуры регионов — эти “хозяева над жизнью и смертью” — вошли в группу риска, которая, начиная с июня 1937 года, все чаще становились целью преследований.

Это прежде всего региональные секретари партии, но также и начальники НКВД, и главные государственные прокуроры. Высокая текучесть кадров в тройках, управляемая Политбюро, сохранялась до конца операции. Подобные изменения в кадровом составе объединяют также кулацкую операцию и репрессии против советской элиты.

Приказ №00447 содержит список имен членов 64 *“троек”*, причем указано, кто является председателем (руководитель местного УНКВД) и обоими членами тройки (секретарь партии и, как правило, главный государственный прокурор региона).

То обстоятельство, что в качестве председателей троек выступали представители НКВД, а точнее Главного Управления государственной безопасности, после того как его аппарату уже были переданы функции учета, ареста, дознания и следствия, гарантировало доминирующее положение *“органов”* при проведении операции. Беглый анализ списка членов *“троек”* еще более усиливает этот тезис. В нем присутствуют почти все известные руководители НКВД, в то время как партийное руководство часто представлено вторыми секретарями, например, в Ленинграде, Москве, Минске, в Дальневосточном крае, в Куйбышеве, Крыму, Воронеже, Ярославле и других.

Как же происходило заседание этого органа? Кроме трех *“судей”*, присутствовали секретарь, ведущий протокол, и представитель органа, проводившего следствие (тайная полиция, милиция или отдел мест заключения НКВД). После краткого сообщения докладчика и на основании письменного описания дела, где предлагалось отнесение к категории 1 или 2, тройка выносила свой приговор. В протоколах порой даже не указывался соответствующий приговору параграф Уголовного кодекса. И такое конвейерное правосудие за одно заседание приговаривало сотни *“антисоветчиков”.*

Тройки выносили свои приговоры за закрытыми дверями, ни разу не увидев и не услышав обвиняемого, не давая ему ни малейшей возможности для защиты, лишь на основании подготовленных следователями документов и их доклада.

Пересмотр их решения, не требовавшего, в отличие от приговоров *“двоек”*, подтверждения другой инстанцией, текстом приказа № 00447 не предусматривался, так что руководители оперативных групп могли быстро привести в исполнение приговоры троек. Приговоренным тройкой к смертной казни не сообщали приговора (подписанная Фриновским директива НКВД №424 от 8 августа 1937 г. это запрещала). Они умирали, не услышав его.

Предписание приказа № 00447 хранить *“в тайне время и место приведения приговора в исполнение”* соблюдалось долго. О судьбе приговоренных *“внесудебными органами”* к смерти НКВД распространял густой туман лжи; свыше половины столетия придерживался он этой стратегии обмана.

Изданный в 1939 году приказ №00515 предписывал на запросы членов семьи давать пресловутый ответ: *“десять лет ИТЛ без права переписки”.* В 1945 году им, наконец, сообщили, что их родственники, приговоренные к 10 годам ИТЛ, умерли в заключении. Лишь после 1989 года в рамках реабилитации целые поколения советских граждан узнали о действительных причинах и датах смерти своих детей, родителей и друзей. Места казней и массовых захоронений были открыты также лишь в 1990-е гг.

Вот и пришло время напомнить имена некоторых белорусских палачей, извлеченных Александром Лукашуком из архивных недр. Именно тех, кто с ревностью выполнял требования расстрельного приказа.

Игорь КУЗНЕЦОВ,
(Международное историко-просветительское, правозащитное и благотворительное общество “Мемориал”).

Сьпіс некаторых супрацоўнікаў НКВД БССР паводле стану на 1937 год

(Па парадку ідуць наступныя зьвесткі (калі вядомыя): прозьвішча, імя, імя па бацьку, год нараджэньня, год паступленьня ў органы ЧК-ОГПУ-НКВД, пасада, месца службы (калі не пазначана — Менск). Ва ўмовах закрытасьці архіваў зьвесткі носяць вымушана фрагмэнтарны характар. Да прыкладу, у сьпісе фігуруюць толькі 8 з 54 супрацоўнікаў 4-га сакрэтна-палітычнага аддзелу наркамату, 17 з 90 начальнікаў райаддзелаў НКВД, малая толіка опэрупаўнаважаных, якія непасрэдна арыштоўвалі, дапытвалі і катавалі) .

Абрамаў — намесьнік начальніка Магілёўскай аблуправы
Абрамчук — опэрупаўнаважаны, Магілёў
Аверын Міхаіл Ігнатавіч — 1912, 1937, опэрупаўнаважаны
Альтшулер Леанід Яусеевіч — 1913, 1937, опэрупаўнаважаны
Антонаў Пётар Сяргеевіч — 1902, 1919, опэрупаўнаважаны
Арагіковіч Пахом Пахомавіч — 1910, 1937, курсант
Артамонаў — начальнік аддзяленьня меншавікоў і эсэраў НКВД
Архангельскі — начальнік аддзяленьня трацкістаў і правых НКВД
Архіпаў — памочнік начальніка аддзелу месцаў зьняволеньня НКВД
Ашышкевіч — начальнік аддзяленьня трацкістаў і правых НКВД
Багданаў І.А. — начальнік баявой падрыхтоўкі НКВД
Балоцін — опэрупаўнаважаны, Ворша
Бандарэнка Дзмітры Сьцяпанавіч — памочнік опэрупаўнаважанага, Старыя Дарогі
Бачкоў Міхаіл Паўлавіч — 1899, 1920, адказны дзяжурны НКВД
Барысаў Сямён Рыгоравіч — 1900, 1926, начальнік аддзелу НКВД
Беззабезнаў Дзьмітрый Карлавіч — 1908, 1934, опэрупаўнаважаны
Берман Барыс Давыдавіч — 1901, 1920, наркам
Бібікаў Георгі Паўлавіч — 1914, 1937, курсант
Блох Соф’я Ісакаўна — 1898, 1925
Булатнікаў Пётар Паўлавіч — 1913, 1937, опэрупаўнаважаны
Буцэвіцкі Уладзімір Ігнатавіч — 1908, 1930, опэрупаўнаважаны
Быкоўская Лілія Рабэртаўна — 1900, сакратар-машыністка
Быхоўскі — начальнік аддзяленьня нацыянал-фашыстаў НКВД
Быстроў Мікалай Міхайлавіч — у ЧК з 1919, начальнік Менскай аблуправы
Бычкоўскі Антон Захаравіч — 1909, 1932, опэрупаўнаважаны
Бягун Сямен Васілевіч — 1911, 1933, опэрупаўнаважаны
Бяляеў Рыгор Аляксеевіч — 1903, 1929, тэхработнік
Бяспалаў — начальнік Пухавіцкага райаддзелу
Валавік І.Я. — 1904, 1922, начальнік Рэчыцкага райаддзелу
Валынкін Якаў Цітавіч — 1905, 1930, сакратар
Васіленка Кузьма Іванавіч — 1913, 1937, опэрупаўнаважаны
Васілеўскі Мікалай Аляксандравіч — 1911, опэрупаўнаважаны, Жлобін
Васільеў Аляксандар Аляксеевіч — 1897, 1921, начальнік аддзелу НКВД
Вашукевіч Міхаіл Фёдаравіч — 1903, памочнік опэрупаўнаважанага, Гомель
Вігдэргауз Матус Абелевіч — 1913, 1937, опэрупаўнаважаны
Вільман Герман Францавіч — 1897, 1925, памочнік опэрупаўнаважанага, Сураж
Вітка — начальнік Грэскага райаддзелу
Віткоўскі Дамінік Уладзіслававіч — 1904, 1930, памочнік опэрупаўнаважанага, Гомель
Волкаў — опэрупаўнаважаны, Ворша
Волчак — начальнік 4-га аддзелу НКВД
Воранаў Фёдар Васілевіч — 1911, 1937, опэрупаўнаважаны
Высоцкі — опэрупаўнаважаны, Менск
Галубкін Сяргей Міхайлавіч — памочнік опэрупаўнаважанага, Слуцак
Гарбаты — начальнік аддзяленьня савецкага апарату і рабочага класу НКВД
Гарбачэўскі Макар Давыдавіч — 1906, 1930, начальнік Старобінскага райаддзелу
Гардзееў Іван Сямёнавіч — 1904, начальнік Сеньненскага (потым Жлобінскага) райаддзелу
Гарохаў — намесьнік начальніка Слуцкага гараддзелу
Гепштэйн — начальнік 3 аддзелу НКВД
Гласкоў — начальнік аддзелу, Слуцак
Голанд — Магілёўская абласная ўправа
Грышчанка Мікалай Георгіевіч — 1913, опэрупаўнаважаны
Губская М.А. — сакратар наркама
Гудкоў Іван Іванавіч — 1911, 1937, опэрупаўнаважаны
Гушча — опэрупаўнаважаны, Магілеу
Даніленка — опэрупаўнаважаны, Віцебскі дарожна-транспартны аддзел
Далінка Лізавета Давыдаўна — 1918, 1937, опэрупаўнаважаны
Драздоў Аляксандар Яўсеевіч — 1905, 1926, опэрупаўнаважаны
Дуброўскі Іван Аляксандравіч — 1896, 1925, начальнік аддзелу Магілёўскай абласной управы
Дудараў — опэрупаўнаважаны, Магілёў
Дудзенка Сяргей Піліпавіч — 1910, 1932, старшына ГБ
Дулесаў — начальнік Крычэўскага райаддзелу
Ермалаеў Васіль Андрэевіч — 1990, 1924, начальнік Лепельскага райаддзелу (потым начальнік 4 аддзелу НКВД)
Ермаловіч В.А. — памочнік начальніка Полацкага акраддзелу
Жуковіч — начальнік Рагачоўскага райаддзелу
Жураўлёў Аляксандар Леанідавіч — 1902, 1930, опэрупаўнаважаны
Жыдкоў Іосіф Аляксандравіч — 1901, 1928, опэрупаўнаважаны
Завацкі — опэрупаўнаважаны
Задзірака — начальнік Дубровенскага райаддзелу
Зайцаў — начальнік Аршанскага гараддзелу
Зотаў Сяргей Амельянавіч — 1905, 1929, памочнік опэрупаўнаважанага
Іасілевіч Яўсей Першавіч — 1898, 1926, адказны дзяжурны
Іваноў Уладзімір Георгіевіч — 1914, 1937, тэхработнік
Ільянкоў Амяльян Ларыёнавіч — 1913, 1937, опэрупаўнаважаны
Іофэ Роза Барысаўна — 1899, сакратарка
Ісакаў Васіль Акімавіч — 1913, 1937, опэрупаўнаважаны
Кавалеўскі Аляксандар Антонавіч -1904, 1923, начальнік райаддзелу
Каган — опэрупаўнаважаны
Казакевіч — опэрупаўнаважаны, Магілёў
Кайдала Мікалай Ціханавіч — 1914, 1937, опэрупаўнаважаны
Камяк Георгій Васільевіч — памочнік опэрупаўнаважанага Узьдзенскага райаддзелу
Каплан Д.Я. — начальнік Мазырскага акраддзелу
Каралёў — опэрупаўнаважаны, Слуцак
Каралёў Піліп Ягоравіч — 1913, 1937, опэрупаўнаважаны
Каралько — опэрупаўнаважаны, Магілёў
Катужэнец Мікалай Дзьмітрыевіч — 1903, 1932, начальнік аддзелу, Магілёў
Катцэн — начальнік Сьмілавіцкага райаддзелу
Кашмель — Магілёў
Кашыцын — намесьнік начальніка Гомельскай аблуправы
Кауфман — начальнік Палескай аблуправы
Кісялёў — начальнік Магілёўскай турмы
Кісялёў — в.а. асобаўпаўнаважанага НКВД
Клейнберг — начальнік 4-га аддзелу НКВД
Колас Іван Міхайлавіч — 1904, 1928, опэрупаўнаважаны
Корзун Мікалай Адамавіч — 1909, 1935, экспэдытар
Корсак Валяр’ян Дзяменцевіч — 1896, 1932, шафёр
Красілынчыкаў Аляксандар Герасімавіч — 1911, 1932, опэрупаўнаважаны
Краўцоў — начальнік Узьдзенскага райаддзелу
Крэмераў Сямён Абрамавіч — начальнік Слуцкай турмы
Кужэль Неаніла Сьцяпанауна — 1902, машыністка
Кулакоў Павел Антонавіч — 1896, памочнік опэрупаўнаважанага, Расоны
Кунцэвіч — начальнік аддзяленьня царкоўнікаў НКВД
Лайман-Сапіэт Карл Іванавіч — намесьнік начальніка аддзела месцаў зьняволеньня НКВД
Лапцёнак Барыс Фядосавіч — 1909, 1934, опэрупаўнаважаны
Лісоўскі М.М. — начальнік Полацкага акраддзелу
Левін Залман Міронавіч — 1893, 1933, начальнік аддзелу НКВД
Левін Сямён Ізраілевіч — 1910, 1928, начальнік аддзелу, Віцебск
Лонскі — опэрупаўнаважаны, Магілёў
Луганскі — начальнік аддзелу месцаў зьняволеньня НКВД
Лук’яненка — Віцебск
Лучко Акім Сьцяпанавіч — опэрупаўнаважаны, Слуцак (потым старшы опэрупаўнаважаны 2 аддзелу НКВД)
Лягаеў — начальнік аддзяленьня савецкага апарату і рабочага класу НКВД
Ляховіч Міхаіл Сьцяпанавіч — 1905, 1933 , ст. інспэктар
Макарэвіч Мікалай Міхайлавіч — 1908, 1932, опэрупаўнаважаны
Марошак — начальнік управы НКВД на Беларускай чыгунцы
Мартыненка — начальнік Глускага райаддзелу
Макшанцаў — Магілёў
Машэнец Аляксандр Іванавіч — памочнік опэрупаўнаважанага, Слуцак
Міркін — начальнік Менскай турмы
Молчан Рыгор Іванавіч — 1912, 1937, опэрупаўнаважаны
Навіцкая Кацярына Адольфаўна — 1898, 1926, сакратар
Наседкін А.А. — наркам
Насьцянка Андрэй Цярэнцевіч — 1912, 1937, опэрупаўнаважаны
Пазьнякоў Андрэй Мітрафанавіч — опэрупаўнаважаны, Слуцак (потым ст. інспэктар Менскай аблуправы)
Пазднякоў Андрэй Мітрафанавіч — 1911, 1937, опэрупаўнаважаны
Падбярэзскі Міхаіл Раманавіч — 1913, 1937, опэрупаўнаважаны
Падалка Міхаіл Ільіч — 1910, 1932, опэрупаўнаважаны
Падгароднікаў Васіль Фёдаравіч — 1913, 1937, опэрупаўнаважаны
Пазін Віктар Федаравіч — 1899, 1924 начальнік аддзяленьня
Палітыка — начальнік аддзяленьня эсэраў і меншавікоў НКВД
Папутчык Аляксей Цітавіч — 1911, 1937, опэрупаўнаважаны
Парахонька Яфім Іванавіч — 1912, 1934, опэрупаўнаважаны
Перавозчыкаў — опэрупаўнаважаны
Петрусенка Іван Карнеевіч — 1898, 1921, начальнік Магілёўскай турмы
Пісараў — опэрупаўнаважаны
Пужэвіч Элеанора Андрэеўна — 1906, машыністка
Пятроў І.М. — начальнік Расонскага райаддзелу
Радноў Пётар Якаўлевіч — 1902, 1920, начальнік Віцебскай управы
Ражкоў Іван Паўлавіч — 1901, 1921, опэрупаўнаважаны
Розкін — начальнік 1-га спэцаддзелу НКВД
Рулёў Аляксей Іванавіч — опэрупаўнаважаны
Рыскін — начальнік Гомельскай турмы
Савельеў Іван Цімафеевіч — памочнік опэрупаўнаважанага, Ворша
Сакалоўскі Іосіф Пятровіч — 1912, 1937,опэрупаўнаважаны
Сахараў Пётар Міхайлавіч — 1889, 1918 , памочнік начальніка аддзелу
Сіманоўскі — начальнік Аршанскай турмы
Серышаў — намесьнік начальніка 3-га аддзелу НКВД
Слукін — начальнік аддзяленьня моладзі НКВД
Слуцкі — начальнік Хоцімскага райаддзелу
Смагарэўскі — начальнік Віцебскага абласнога дарожна-транспартнага аддзелу
Сьмірноў Сяргей Нікітавіч — 1908, 1934, опэрупаўнаважаны
Сокалава Ганна Усьцінаўна — 1897, 1928, машыністка
Сокалаў Іван Паўлавіч — 1913, 1937, опэрупаўнаважаны
Сокалаў — памочнік начальніка Менскай турмы
Сухадольскі М.А. — начальнік Даманавіцкага райаддзелу
Сусман — опэрупаўнаважаны
Сталяроў — опэрупаўнаважаны, Слуцак
Стаяноўскі — памочнік наркама
Сяргеенка Мікалай Карпавіч — 1919, 1937, опэрупаўнаважаны
Тамарчанка Леў Іосіфавіч — 1906, 1931, опэрупаўнаважаны
Тараканаў Сяргей Іванавіч — начальнік Слуцкага гараддзелу
Тарасаў Васіль — 1904
Томышаў — опэрупаўнаважаны, Віцебск
Трастнікоў — опэрупаўнаважаны, Віцебскі дарожна-транспартны аддзел
Уласаў — намесьнік начальніка Віцебскай аблуправы
Урачоў Г.Я. — начальнік 4-га аддзелу НКВД
Федарцоў Сава Мікалаевіч — 1914, 1937, курсант
Фёдараў — начальнік аддзяленьня нацыянал-фашыстаў НКВД
Фяцісаў — опэрупаўнаважаны Віцебскага абласнога дарожнатранспартнага аддзелу
Хархорын Г.С. — намесьнік наркама
Хвашчынскі Барыс Ціханавіч — 1916, 1937, курсант
Церабіла Мікалай Дзьмітрыевіч — 1901,1920, начальнік аддзелу НКВД
Ціханцоў — опэрупаўнаважаны, Магілёў
Цівунчык К.С. — начальнік 2-га аддзелу НКВД
Цэйтлін — опэрупаўнаважаны
Чатанаў Мікалай Сяргеевіч — 1913, 1935, тэхработнік
Шліфянсон — начальнік Гомельскай аблуправы
Шмідткін Уладзімір Пятровіч — 1913, 1937, опэрупаўнаважаны
Штэйнберг Майсей Піліпавіч — сяржант дзяржбясьпекі
Шэвелёў Павел Іванавіч — памочнік опэрупаўнаважанага, Слуцак
Шэйнкман — начальнік аддзяленьня трацкістаў і правых НКВД
Эмануілаў — начальнік Аршанскага райаддзелу
Юркоў — опэрупаўнаважаны, Магілёў
Юрчансон Р.П — начальнік аддзелу НКВД
Ягодкін В.П. — начальнік Магілёўскай абласной управы
Якавенка Васіль Сьцяпанавіч — 1913, 1937, опэрупаўнаважаны
Якімаў — опэрупаўнаважаны
Яндоўскі — опэрупаўнаважаны, Магілёў

(Лукашук А.
“За кіпучай чэкісцкай работай”: З жыцця катаў. Менск, 1997. С.171—178).

Народная Воля http://www.nv-online.info
31 МАЯ 2007 г.

ВСЯКОЕ БЫВАЕТ

Грибы, которые питаются радиацией

Грибы, использующие для своего развития энергию радиоактивного распада, обнаружены в районе Чернобыльской АЭС группой исследователей под руководством Екатерины Дадачовой из нью-йоркского Медицинского колледжа имени Альберта Эйнштейна (США), пишет журнал Nature.

Грибы усваивают радиоактивное излучение при помощи черного пигмента меланина, который имеется и у животных, в том числе людей.

Микроскопические "черные грибы", растущие на различных радиоактивных остатках в зоне аварии на ЧАЭС, как выяснилось при исследованиях, принадлежат к трем видам: Cladosporium sphaerospermum, Cryptococcus neoformans и Wangiella dermatitidis. Их "чернобыльские" разновидности росли значительно быстрее под воздействием бета-излучения цезия-137 (то есть потока электронов), характерного для зараженных территорий.

"Активированный" радиацией меланин в четыре раза более эффективен в биохимических превращениях в клетках грибов, чем не подвергшийся облучению, установила Дадачова.

Предыдущими исследованиями было установлено, что грибы вырастают даже на излучающих радиацию обломках графита внутри изолирующего взорвавшийся энергоблок саркофага.

Как отметил участник исследований Артуро Казадеваль, обнаруженные организмы могут найти применение в межпланетных экспедициях, где нет недостатка во вредном для большинства живых существ излучении, сообщает Lenta.ru.

СТОП-КАДР

Фотагенічны Франкфурт-на-Одэры

Своеасаблівы рэкорд аб'ектыўнасці нядаўна адзначылі ў германскім горадзе Франкфурце-на-Одэры. Тут, паводле прапановы віцебскага фотамастака і галоўнага рэдактара адзінай у Віцебску грамадска-палітычнай недзяржаўнай газеты "Витебский курьер" Уладзіміра Базана, адбыўся незвычайны фотапленэр, а дакладней — міжнародны фотамарафон даўжынёй у 24 гадзіны.

За гэты час вялікая група прафесійных фатографаў з гарадоў-пабраціміаў Франкфурта-на-Одэры стварала шматбаковы "партрэт" гэтага горада. Госці здымалі сваімі камерамі архітэктурныя славутасці, людзей, характэрныя прыкметы грамадскага жыцця. За суткі працы без перапынкаў фотамайстры зрабілі тысячы кадраў на плёнцы і лічбавых носьбітах, з якіх журы пленэру выбрала 70 найлепшых. Гэтыя выявы склалі выставу, што была ўрачыста адкрыта праз суткі пасля завяршэння фотамарафону ў гарадской выставачнай зале.

Арганізатарамі акцыі выступілі грамадскія аб'яднанні і мясцовае бюро турызму, кіраўнікі якога спадзяюцца, што шматбаковы фатаграфічны вобраз Франкфурта-на-Одэры адыграе ролю візітнай карткі горада падчас міжнародных турыстычных кірмашоў.

Прадстаўнікоў Віцебска (разам з Уладзімірам Базанам удзел у акцыі браў яшчэ адзін беларускі фатограф — Аляксей Уронскі) сустракалі з асаблівай прыязнасцю, бо Віцебск стаў пабраціміам Франкфурта-на-Одэры яшчэ ў савецкія часы, калі СССР і ГДР былі блізкімі сябрамі і саюзнікамі. Пэўна, таму першая замежная прэзентацыя выставы лепшых здымкаў фотамарафону мусіць адбыцца менавіта ў Віцебску і толькі пасля гэтага рушыць у вялікае турнэ па іншых гарадах Еўропы.

На здымках: *Франкфурт-на-Одэры, адлюстраваны віцебскім фотамастаком Уладзімірам Базанам у час міжнароднага 24-гадзіннага пленэру.*

Сяргей БУТКЕВІЧ.

ВІНШУЕМ!

Сяргей ПАНІЗЬНІК:

«Хлеб не еш з хлуснёй...»

Паэт сустрэў сваё 65-годдзе новымі вершамі

Пошук духоўнага апірышча ў жыцці, вернасць свайму крэда — так, бадай, можна акрэсліць галоўную лінію ўсяго, што піша Сяргей Панізьнік. Лепшае з-пад ягонага пяра — ці то вершы, ці творы для дзяцей, ці то публіцыстычныя эсэ — гэта не лёгенькае забаўляльнае чытво, а запрашэнне да роздуму над самым дарагім, запаветным для чалавека.

Гэта запаветнае, неацэннае — Радзіма з яе мінулым, сучасным і шляхам у будучыню, жыццё ў суладдзі з чуйным сумленнем і дабрынёй.

Новых здабыткаў Вам, Сяргей Сцяпанавіч, на творчай дарозе вечнага неспакою і любові да ўсяго роднага!

Перакідны каляндар

У бацькі быў насыценны каляндар:
ў чысьленьніку шукаў ён сьвяты.
Натруджанай рабоце рэдкі дар —
нядзельны дзень, на роздум не багаты.

А сыну каляндар перакідны
дзень прамінулы з будучыняй вяжа.
У родзічаў айчыннай стараны
прыгатавана для мяне паклажа.

Мой чысьленьнік! Рабоце пакідай
дні памяці, бо зь імі — у хаўрусе
Першадрукар, Сьвятар, Паэт, Ратай
і мы, рупліўцы вечнай Беларусі.

У пачакальні

Гісторыку Захару Шыбеку

Гудзілі тлумныя прарокі
усёпераможную вясну.
А толькі мыкалі кароўкі,
упрэжаныя ў баразну.
Кіпела пекла Адраджэння,
завязанае на вузёл.
І падымаўся меч рушэння
далёка ад прыгнутых сёл.
Як быццам бы для непатрэб'я
апосталы без пасталоў...
...Дэфект замурзанага зрэб'я
народ яшчэ не размалоў.
Суб'ектам ці аб'ектам сталі?
Пакажа пазванковы слуп.
Канспектам быць не перасталі.
Пражэктам
Беларусь
ля губ.
Між прывідаў вякоўных, зданяў
адкрые нам пралом скразны
ЭФЕКТ АДКЛАДЗЕНЫХ ЖАДАННЯЎ,
афект разбуджанай вясны.

Галава

На зёлкі безназоўныя
я не скажу: трава.
Вунь кветка перасоўная —
крутая галава.
Між разнатраўя моўнага
пасаджана тырчма —
не для кіўка адмоўнага:
маўляў, мяне няма,
няма народу дзейнага,
такіх правадыроў,
каб меней пустазельнага
вялося ў пладароў...
...На кумпалок з насеннямі
скажу я: — Галава!
.....
Што будзе нам насеяна?
Няўжо адна трава?

Паверу

Прыкуты асалоду мець
ад печыва, варэння, —
не адчуваю стынь і лець
свайго увасаблення.
Праз лётку правялі мяне
у вулей чалавецтва.
І ўсё баюся, што прыгне
духоўнае калецтва.
Патэльня, крама... І капкан
пры хлебе тым надзённым,
якім хацеў змяніць свой стан
і быць увасаблённым.
Казалі: "Хлеб не еш з хлуснёй,
будзь сам натхнёнай справай, —
каб спраўдзіцца не мітуснёй,
жыцця аправай".
...Не захварэе на сур'ёз,
гарбатым лёс не стане,
калі паверу сам: "Узрос!"
І ў мроіве шчаслівых слёз
прыстасаванне звяне.

Усцешна

Архіў бяліць камусьці часу,
камусьці сілы не стае...
Штодзённік мой — салдат запасу —
а не фельдфебель пры стале.
Хай абсыпаюцца акопы,
траншэяў рыхлыя гужы, —
майго служэння пераскопы
глядзяць праз вершы-бліндажы.
Пагоны львоўскага курсанта
расказваюць пра жаўталіст:
"Паэт не ўдаўся імпазантны...
Не прыручыўся журналіст".
А ўсё ж усцешна: асабістам
не падпісаў той чарнавік...
Мой жыццяпіс застаўся чыстым:
не вызавуць на пералік.

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ

Пісьменнік падараваў Оршы ўсяго сябе

Як мага бліжэй да роднай вёскі Зубрычы Аршанскага раёна вырашыў зладзіць прэзентацыю сваёй чарговай кнігі вядомы беларускі пісьменнік Янка Сіпакоў. Прадстаўленне празаічнай кнігі "Наталенне смагі" адбылося ў Оршы, у педагагічным каледжы, які цяпер з'яўляецца філіялам ВДУ імя П.Машэрава.

Новая кніга Янкі Сіпакова напісана ў жанры эсэ і ўяўляе сабой роздум пра лёс Бацькаўшчыны, пра мінулыя і цяперашнія часіны малой радзімы аўтара.

Падчас прэзентацыі, якая пераўтварылася ў чытацкую канферэнцыю, Янка Сіпакоў скарыў аўдыторыю шчырасцю і дасціпнасцю. Ён прыгадаў найцікавейшыя моманты свайго жыцця, распавёў пра сустрэчы са славутымі дзеячамі айчыннай культуры, адказаў на шматлікія пытанні.

На развітанне пісьменнік перадаў у падарунак мясцоваму музейнаму комплексу "Гісторыя і культура Аршаншчыны" 40 кніг —поўны камплект выданняў сваіх твораў — ад першай кнігі "Сонечны дождж", выпушчанай у 1960 годзе, да толькі што прэзентаванай.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Минздрав нацелился на кальян

Министерство здравоохранения Беларуси планирует проконтролировать работу городских кафе, где предоставляется возможность курить кальян. Об этом сообщил главный нарколог Министерства здравоохранения Республики Беларусь Владимир Максимчук.

По его словам, "настораживает, что люди после курения кальяна в кафе обращаются с жалобами на тошноту, рвоту, плохое самочувствие". Зафиксированы уже случаи отравления. Вместе с тем Министерство здравоохранения контролирует качество продукции, которая используется для курения кальяна. Однако иногда потребителю предлагается продукт непонятного происхождения. Конкретного плана по решению этой проблемы у Министерства здравоохранения Беларуси пока нет, но оно намерено ее рассмотреть.

Курение кальяна — новое явление, оно нравится молодежи, и его невозможно оставить без внимания, заключил Владимир Максимчук.

МАЙЦЕ НА ЎВАЗЕ

Патрэбна віза

З 1 чэрвеня грамадзяне краін, што не ўваходзяць у Еўрасаюз, не маюць права ўязджаць у Славакію без славацкай візы нават пры наяўнасці віз краін ЕС.

Пра гэта афіцыйна паведаміла Пасольства Славакіі ў Беларусі. Таксама без славацкіх віз забаронена знаходжанне ў Славакіі грамадзянам пры наяўнасці дазволаў на пражыванне, выдадзеных краінамі — удзельніцамі ЕС.

Нагадаем, раней беларусы маглі ездзіць у Славакію па шматразовай польскай візе, якая больш чым удвая танней за аднаразовую славацкую. Цяпер, маючы шматразовую візу адной з краін — удзельніц ЕС або шэнгенскую візу, беларусы могуць наведаць Славакію толькі транзітам.

Ул.інф.

ДИКОСТЬ!

С топором на семью

В Краснодарском крае был задержан пожилой мужчина, которого подозревают в убийстве одного человека, а также двойном покушении на убийство. Инцидент произошел в поселке Пашковский, когда подозреваемый отмечал свое восьмидесятилетие в кругу семьи, сообщает агентство "Интерфакс" со ссылкой на пресс-службу УВД Краснодара.

По оперативным данным, в застолье участвовали 80-летний юбиляр, его 57-летняя жена, 35-летний пасынок, жена пасынка в возрасте 39 лет и двухлетний ребенок. Между отчимом и пасынком произошел конфликт, *"старик набросился на пасынка с топором и убил его"*, — рассказал представитель пресс-службы.

Затем подозреваемый нанес удары топором жене и невестке, которые с тяжелыми травмами были доставлены в больницу. Двухлетнему ребенку удалось выбежать на улицу и позвать на помощь. В результате подозреваемый, который находился у себя на огороде, был задержан сотрудниками вневедомственной охраны, патрулировавшими микрорайон.

ПАМЯТЬ

«Белые пятна» крепости

«Хайнц упал как подкошенный...»

Брестская крепость... О мужестве и стойкости ее защитников знает весь мир.

В свое время Михаэль Вехтлер, ветеран 45-й немецкой пехотной дивизии, штурмовавшей крепость, передал музею коллекцию слайдов о боях за нее. Как и "Дневник немецкого солдата" Пауля Кернера Шрадера, где он записал: *"Ложь победила. Теперь нет времени размышлять. Каждый по щиколотку стоит в крови. Вот он, первый день войны... Дым и копоть превратили день в ночь. Здесь даже смерть не приносит покоя"*.

А может быть, наступающей группировке противника надо было обойти крепость, а не брать ее штурмом? Командующий 4-й немецкой армии генерал-фельдмаршал фон Клюге докладывал о боях за крепость 7.08.1941 г.: *"Нельзя было обойти крепость и оставить ее незанятой, так как она преграждала важные переправы через Буг и подъездные пути к обоим танковым шоссе..."*

Командир 45-й пехотной дивизии, напавшей на крепость, генерал Шлипер в "Донесении о взятии Брест-Литовска" записал:

"Внезапное нападение на крепость, в которой находится отважный противник, стоит много крови. Эта простая истина еще раз доказана при взятии Брест-Литовска".

В составе 45-й пехотной дивизии Брестскую крепость штурмовал и австриец Курт Вальтхайм, будущий генеральный секретарь ООН, потом президент Австрии.

Лейтенант Пауль Орбах написал родителям погибшего в первый день штурма крепости ефрейтора Хайнца Хальбдевакса: *"Русские стреляли просто отлично. Стоило только приподнять голову, чтобы установить, где они, собственно, находятся, как вокруг свистели пули, чудом не задевая голову...*

Хайнц упал как подкошенный на землю, не издав ни звука. Может быть, у него случился паралич сердца".

Оборона Брестской крепости поразила немецкое командование. 26 августа 1941 года в ней побывали Гитлер и Муссолини, что запечатлено на фото. Им показали свезенную со всего Брестского укрепрайона технику, стараясь доказать, что именно она — причина "стопора" продвижения хваленой 45-й пехотной дивизии, одной из первых вступившей в поверженные Париж и Варшаву.

Документы рассказывают, что на Восточный форт крепости 29 июня 1941 года были сброшены 500-килограммовые бомбы и одна бомба весом в 1 тонну 800 килограммов, взрыв от которой потряс Брест. Но воины не выпустили из рук оружие.

Любопытна статистика музея героической обороны Брестской крепости: за полвека с его экспозицией ознакомились более 20 млн. человек из 140 стран мира.

Памяти жить!

Сохранение исторической памяти про оборону крепости выливается в конкретные материальные затраты. Как отметил директор мемориала Валерий Губаренко, *"мы ведем бой с негативными явлениями и с помощью защитников крепости, которых в живых сегодня осталось около 100 человек"*.

Переломным годом в жизни мемориала, 35-летие создания которого будут отмечать в сентябре этого года, стал 1996 год, когда главы правительств СНГ приняли решение — о проведении капремонта и реставрации сооружений мемориального комплекса. Причем Беларусь и Россия выделяли по 300 тысяч долларов, а остальные страны — по 175 тысяч долларов. Но все запланированные средства получить не удалось: положенные средства отдали только Беларусь, Россия и Украина, которая поставила на комплекс гранит для облицовки. Получили от Казахстана 150 тысяч долларов и небольшие суммы от правительства Москвы и Молдовы.

Во второй этап реставрации вошла консервация штыка.

Нужно отремонтировать мост через правый рукав, который находится в аварийном состоянии, Северные и Тереспольские ворота. После ремонта Холмских ворот там планируют открыть красивый выставочный зал. На месте бывшей погранзаставы Кижеватова, что у Тереспольских ворот, по договоренности с командующим пограничными войсками Беларуси, собираются установить памятник героям-пограничникам.

Цель комплекса — попасть в список историко-культурного наследия ЮНЕСКО. Но для этого кроме комплекса нужно привести в порядок 35 объектов (фортов и сооружений) в Бресте, Брестском районе и на территории Польши, где находится 6 фортов. Сделать это непросто потому, что многие из них используются не по назначению. Например, форт литер "З" с нашей стороны отдали под хранение химикатов.

Забытые объекты

Есть в мемориальном комплексе и так называемые забытые объекты. Никто не водит экскурсии на Кобринское укрепление: на знаменитый Восточный форт, в капонир у обводного канала, где на 32-й день войны дал бой последний защитник крепости, командир 44-го стрелкового полка майор Петр Гаврилов, в Западный форт, где до последнего времени располагался склад боеприпасов 111-го артполка, выведенного три года назад из крепости, к сооружениям Волынского укрепления, Южным воротам крепости... А там можно было бы разместить отдельные экспозиции их обороны. Но, как отметил Валерий Губаренко, до них еще не дошли руки: не хватает средств...

В фондах музея обороны хранится около 80 тысяч экспонатов, из которых лишь 4 тысячи выставлены в залах. По словам главного хранителя фондов Инессы Борисовой, экспозиция постоянно обновляется, организуются передвижные выставки.

К сожалению, в фондах лежит неизвестный для посетителей архив первооткрывателя обороны писателя Сергея Смирнова, который "вытянул" из сталинских лагерей многих невиновных людей — защитников крепости. В фондах — около 13 тысяч его вещей, личных документов, писем, тетрадей с записями воспоминаний защитников... Все это "непаханая целина", которая ждет своих исследователей.

Александр КОВАЛЬЧУК.

ВАС ЦІКАВІЦЬ

Парк Перамогі

Чуў, што ў Мінску ствараецца парк Перамогі. Дзе ён будзе і на якой стадыі гэты праект?

Міхаіл Семашкоў, г.Мінск.

Пакуль парк Перамогі толькі ў стадыі праектавання. А зрабіць яго плануецца ў раёне Камсамольскага возера. Распрацоўшчыкі праекта абяцаюць, што мясцовасць тут кардынальна зменіцца, будзе нават паглыблена само вадасховішча.

Але работы па стварэнні парка пачнуцца пасля сёлетняга сезона адпачынку — у снежні гэтага года, а завершацца — да канца 2008 года.

Лілія ВОРАНАВА.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
E-mail : nv@promedia.by
http://www.nv-online.info
Індэкс 63222

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай.
Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.).
Надрукавана ў ТАА "Типография Михайлова - С", 214020, г.Смаленск, вул. Шаўчэнкі, 86. Па заказе ТАА "Типография Михайлова", 214000, г.Смаленск, вул. Кастрычніцкай рэвалюцыі, д.38, кв.54. Падпісаны ў друк 30.05.2007 у 16.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж: 11 000 экз. Заказ №